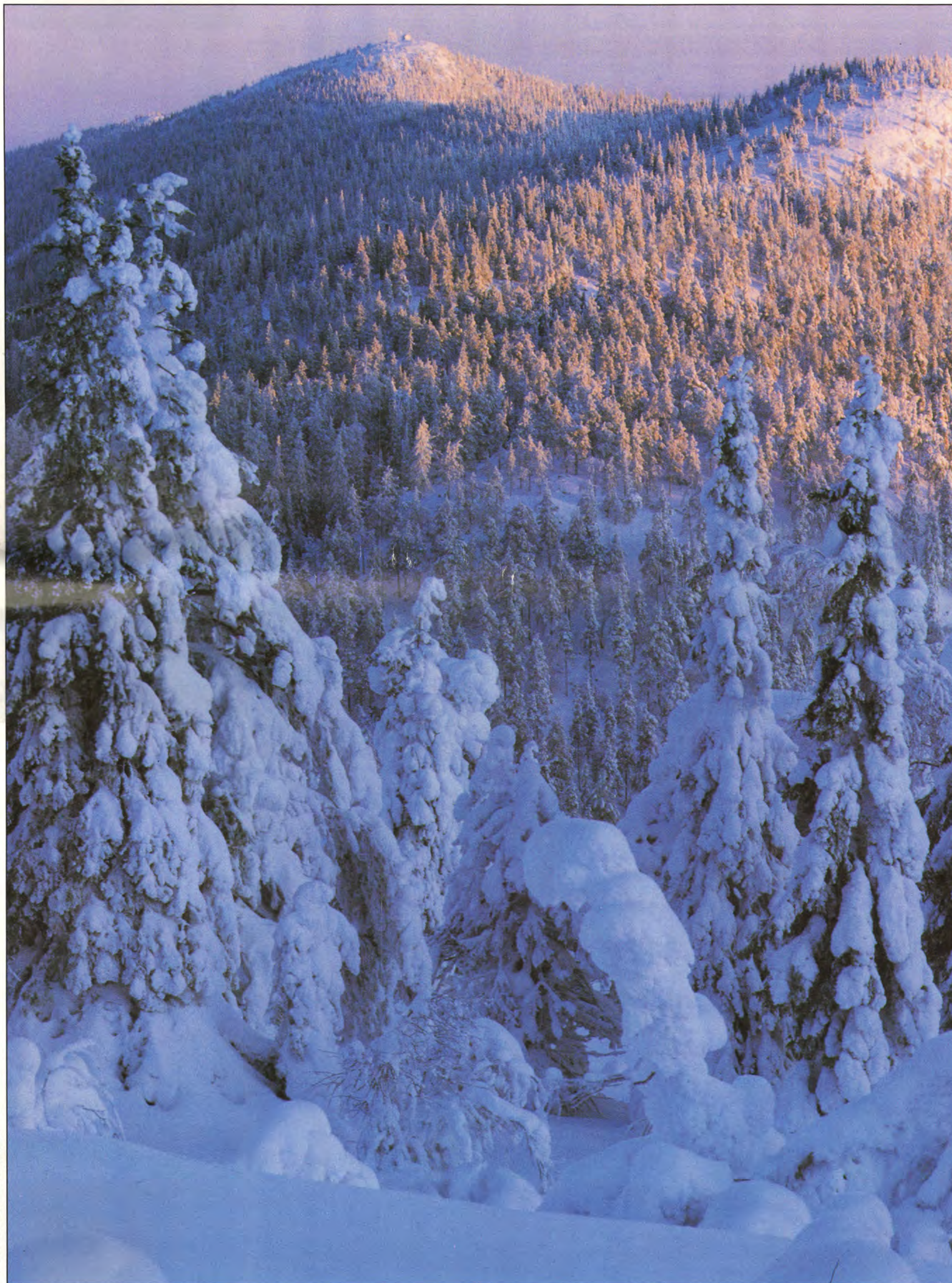

UUTIS KYMI

12
91

KYMIN PAPERITEOLLISUUS OY:N JULKAISU 51. VUOSIKERTA

20.12.1991

Kuva: Tauno Kohonen

Haastattelu: Barbara Michelsson

PÄÄJOHTAJA HARRI PIEHL:

Kuva: Kaius Hedenström

"Koko devalvaatiohyöty tarpeen vientiteollisuudelle sopeuttamistoimet edelleen välttämättömiä"

"Vallitsevan ylikapasiteetin vuoksi devalvaatiota ei voida välittömästi täysin hyödyntää markkinoilla. Nykyisistä myyntihinnoista on pidettävä kiinni eikä tehtailta tässä tilanteessa voida merkittävästi parantaa kapasiteetin käyttöastetta", Kymmene-konsernin pääjohtaja Harri Piehl toteaa.

Koska metsäteollisuuden tappiot uusimpien arvioiden mukaan korkeintaan puolittuvat devalvaation ansiosta, on kaikkia säästö- ja tervehdyttämisohjelmia jatkettava suunnitellulla tavalla.

■ "Ylikapasiteetin takia paineet myyntihintoihin kasvavat entistä enemmän, jos tarjontaa nyt nostettaisiin. Tämä tarkoittaa, että metsäteollisuudessa suunnitellut seisokit edelleen ovat tarpeen", Harri Piehl sanoo.

Hänen mukaansa on vielä liian aikaista arvioida devalvaation kokonaisvaikutuksia. "Voisi olettaa, että käyntiastetta pystytään nostamaan nopeimmin sellu- ja sahateollisuudessa, missä käyttökatekin on useassa tapauksessa ollut negatiivinen", hän arvioi.

Lisääntyneen hintakilpailukyvyn ansiosta ovat edellytykset painopaperin kaupankäynnin jatkamiselle nykytasolla kaukomarkkinoilla kuten Japanissa parantuneet. USA:n toimitukset olisivat ilmeisesti voineet jatkaa ainakin avainasiakkaille siinäkin tapauksessa, että dumping-ratkaisu olisi meidän kannaltamme ollut kielteinen. "Tilanteen laukeaminen on erittäin tärkeää, koska niille markkinoille on hyvin vaikeaa päästä uudelleen, jos kerran joutuu lähtemään", Harri Piehl painottaa.

Sopeuttamista jatkettava

Harri Piehl toteaa, että koko devalvaatiohyödyn antaminen tulonsiirtona vientiteollisuudelle on nykytilanteessa välttämätöntä. Ilman voimistuvaa vientiä maa ei tule toimeen. Tulonsiirron täysimääräinen toteutuminen merkitsee vasta metsäteollisuuden tappioiden puoliintumista, joten sopeuttamistoimista ei voida tinkiä devalvaation jälkihoidossa.

"Keskeinen asia on maltillinen

ja ennen kaikkea kattava tulopoliittinen ratkaisu. Paperi- ja Metalliliittojen lisäksi avainasemassa ovat erityisesti kuljetukset ja satamat, joissa toiminnan on sujuttava ilman häiriöitä", Harri Piehl toteaa. Asiakkaiden luottamusta ei ole varaa menettää toista kertaa toimitushäiriöiden seurauksena.

Toinen edellytys on, että puun hinta pysyy vallitsevalla tasolla, joka on nyt lähes sama kuin Ruotsissa. "Keski-Euroopassa kuidun hinta on alempi ja kierrätyskuidun hinta laskee koko ajan. Kierrätyskuidun kautta tullee raaka-aineesta ei vastaisuudessa makseta kuin lajittelu- ja toimituskuluja."

Uusiomassan käytön antamat kilpailuedut tunnetaan hyvin ranskalaisen tytäryhtiön Chapelle Darblayn kautta. Yhtiö tulee jatkossakin kehittämään tuotestrategioitaan kierrätyskuidun kasvavaan käyttöön tukeutuen edullisen sijaintinsa ansiosta.

Investoinneissa ei saa jäädä kilpailijoista

"Taloudellisesta tilanteesta johtuen on todellisenä uhkana, että emme kykene tekemään kehityksemme kannalta keskipitkällä aikajänteellä välttämättömiä investointeja", Harri Piehl toteaa. "Jos koneiden ja laitteiden uusimisessa jäädään kierros jälkeen, tätä eroa on vaikea kuroa umpeen. Meille on välttämätöntä pysyä teknisesti parhaiden kilpailijoiden tasolla."

Ympäristönsuojelu on lisäksi alue, jolla on kasvavia investointipaineita. Tärkeimmät selvityskohteet ovat kierrätyskuidun käyttötarpeet sekä panostustar-

peet sellun valkaisuun.

"Nämä investointitarpeet edellyttävät sellaista kannattavuutta, että uusimisen kustannukset jaksetaan kantaa", Harri Piehl huomauttaa. Hän muistuttaa, että eurooppalaisen kannattavuustason saavuttaminen vaatii meiltä kuljetusmaksujen verran alempaa kustannustasoa ja nykyistä parempaa tuotannon tehokkuutta.

Henkilöstö osoittanut ymmärtämystä

Henkilöstö on Harri Piehlin mielestä ymmärtänyt vaikeutuneen tilanteen ja osoittanut ymmärtämystä tehtyjä, perusteltuja toimenpiteitä kohtaan. Hän arvelee, että tähän ovat vaikuttaneet avoin taloudellinen tiedottaminen, konserniyhtiöissä toteutettu hallitusedustus sekä henkilöstöedustus linjaorganisaatioissa.

"On ilmeistä, että sopeuttamistoimien tietä ei ole kuljettu loppuun yhtiössä. Erityisesti hieno- ja painopaperilajien maailmanmarkkinahintojen kesällä alkanut ja edelleen voimakkaana jatkuva aleneva trendi pakottaa meidät ensi vuo-

den aikana määrätietoisesti etsimään ja toteuttamaan koko konsernin piirissä uusia toimenpiteitä, joilla kustannuksia voidaan alentaa tavoitteena kannattavan perustan löytäminen toiminnallemme."

Harri Piehl uskoo, että vain ennakkoluulottomat omat toimet auttavat kilpailukyvyyn palauttamisessa. Maailmantalouden hidastuminen aikaisintaan vuoden 1992 toisella puoliskolla tulee ylikapasiteettista johtuen antamaan vain osittaista vetoapua.

"Tästä huolimatta on lohdullista todeta, että sellu- ja osin sahateollisuudessa näyttää siltä, että pohjanoteeraukset on tehty. Tarvitaan kuitenkin sellun hintojen selvää vahvistumista ennen kuin esimerkiksi hienopaperissa saadaan merkittävää hintatason parantumista aikaan."

"Haamukone" esiin tuottavuusprojektilla

Tervehdyttämistoimenpiteiden keskeisenä osana on kaikissa konsernin paperia tuottavissa yksiköissä yhdessä henkilöstön kanssa käynnistymässä koko vuoden 1992 kestävä tuotannonkehityshanke.

"Tehtyjen selvitysten mukaan on täysin realistista uskoa, että 10 prosentin lisätuotanto on keskimäärin saavutettavissa parantamalla tehoa ja taitoa. Tämä tarkoittaa, että ottaen huomioon suuri paperikonekannamme, konsernissa on 'haamukone', jonka löytäminen vastaisi yhden uuden suuren paperikoneen rakentamista." Hankkeen edistymistä seurataan vuosikolmanneksittain ja siitä tullaan tiedottamaan mm. henkilöstölehdissä.

Tuottavuushankkeen avulla on lisäksi mahdollista huomattavasti

alentaa yksikkövalmistuskustannuksia.

Keskittymispaine edelleen olemassa

Harri Piehlin mukaan Kymmene-konsernin menestyksen kannalta on tärkeää sellun tuotannon kannattavuus, joka perustuu riittävästi markkinahintaan sekä kilpailukykyiseen puun hintaan. Sellun kannattavuuden merkitys liittyy pitkälle integroidun tuotannon suureen pääomasidonnaisuuteen. "Aivan eri asemassa ovat ne kilpailijat, jotka ostavat sellunsa ulkopuolisilta eivätkä joudu kantamaan selluteollisuuden pääomakuluja."

"Paperiteollisuudessa Kymmene-konserni on keskittynyt voimakkaasti aikauslehtipaperiin ja hienopaperiin, joissa olemme valitsemillamme painopistealueilla varsin suuri tekijä Euroopassa", Harri Piehl korostaa. Vaikka voimakas keskittyminen auttaa, on yrityskoon kasvattamiseen hänen mukaansa edelleen pitkällä aikavälillä paineita olemassa. "Suuret yhtiöt pystyvät tekemään nopeita ratkaisuja ja muuttamaan tehokkaammin rakennettaan markkinoiden muuttuvien tarpeiden mukaan."

Tuotantokoneiston kunnossa pitämisen, osaamisen lisäämisen ja uusiutumiskyvyn ylläpitämisen hän uskoo olevan tärkeää menestykselle jatkossa. Paperimarkkinoinnissa hän näkee tarvetta edelleen lisätä asiakaslähtöisyyttä ja tehostaa myyntiyhtiöiden toimintaa.

Mekaanisen metsäteollisuuden noudattama strategia on hänen mielestään ollut onnistunut. "Vaneriteollisuuden riittävän suuri voilyymi ja markkinaosuus sekä tehdyt rakennemuutokset näyttävät pitämällä aikavälillä takaavan kannattavan toiminnan. Tuotekehitys on myös ollut huomattavaa tärkeimmillä bisnesalueilla."

POVARI

MYRSKY JA MYLVÄYS

Vuoden viimeisen pakinan alkuun sopii virsi 146, sen toinen säe. Vaikka siitä ei olekaan jouluevankeliumiksi.

*"Mä sain niin ylen runsaasti
vaan kaikk' on hävitetty
tuhansiin nousee velkani
tuo turhiin menetetty
mä tuhlailin kuin pohjaton
mull' oisi lähde ollut
nyt olen paljas, alaston
on maksupäivä tullut."*

Kuluva vuosi on ollut täynnä yllätyksiä – dramatiikkaa. Ennen kaikkea lamma on näkynyt talouspolitiikassa, jossa eri näkökantojen aallot löivät voimakkaammat kuin seireenin ääni. Pysyihän Odysseus mastoon sidottuna seireenien laulusta huolimatta. Työmarkkinavoimat kaatoivat puolestaan Kalevi Sorsan tupo-esityksen. Onneksi uusi tupo-ratkaisu saatiin synnytettyksi marraskuun loppuun mennessä. Sanonnalla myrsky ja mylväys olisi lapsuuteni Kippari-Kalle kommentoinut tapahtumia.

Nykytilanteessa ei ole voittajia eikä häviäjiä. On vain yhteisen pelastusrenkaan varassa kuiville pyrkiviä. Toiveet kohdistuvat nyt vientiteollisuuteen ja sen kilpailukyvyyn palautumisen kautta tapahtuvaan koko kansantalouden piristymiseen.

Metsäteollisuudessa elpymisen tie on hidas ja kivulias. Työllisyys paranee sitä mukaa kun käyntiasteet ja kannattavuus kohenevat. Suuret investoinnit antavat odottaa vielä kauan tulestaan. Myös uusi jaettava on pitkään miinus-merkistä. Tulos rahoituserien jälkeen kurssitappiot mukaan luettuna jää metsäteollisuudessa kuluvana vuonna kotimaan osalta 6,5–7 mrd. markkaa tappiolliseksi. Vuonna 1992 tappio voi vasta puolittua.

Devalvaation hallittu jälkihoido tuo Suomelle parhaan mahdollisen hyödyn. Tässä mielessä eivät budjetin säästölaitkaan ole menettäneet merkitystään. Ellei julkisen sektorin paisumiselle vihdoin löydetä jarruja ja vaihdetta taakse päin, on verotus karkaamassa käsistä – kuten nyt tapahtuu – ennätyskorkeuteen. Vuonna 1992 julkisten menojen osuus bkt:sta on Suomessa nousmassa 52 %iin vastaten keskimäärin 46 % OECD-Euroopassa. Ilmaista juustoa kun saa vain hiirenloukusta.

Tupo-ratkaisua voidaan pitää kohtuullisena, joskaan ei ilmaisena. Palkkaperintö ja liukumukset nostavat myös vuonna 1992 työvoimakustannuksia sovitusta O-linjasta huolimatta. Kun kantohinnat on luvattu pitää nykyisellä alennetulla tasolla, on myös yritysten palkkahallinnon syytä pysyä hereillä.

Ylipäänsä työmarkkinat Suomessa tulisi saada joustaviksi ja pois menneen säännöstelytalouden oloista. Kaikki se työ, mikä yrityksissä nyt yhteisesti tehdään niin tuottavuuden parantamiseksi kuin joustavan Tes-käytännön aikaansaamiseksi, palkitsee myös tekijänsä. Vähänkin pitemmällä ajanjaksolla reaali-palkat voivat nousta vain tuottavuuden verran.

Hyvää Joulua ja rauhallisempaa Uutta Vuotta.

Granholm Kymmene Oy:n toimitusjohtajaksi

Kymmene Oy:n hallitus on nimittänyt dipl.ins. **Martin Granholm** (45) yhtiön toimitusjohtajaksi 1.4.1992 alkaen, jolloin nykyinen toimitusjohtaja **Vesa Vainio** siirtyy Liikepankki Unitas Oy:n toimitusjohtajaksi. Kymmene Oy:n tytäryhtiön Wisaforest Oy Ab:n toimitusjohtaja **Martin Granholm** on toiminut konsernin Pietarsaaren tehtailla eri tehtävissä vuodesta 1970 alkaen.

Kymmene Oy:n rahoitus- ja taloushallinnosta vastaavana varatoimitusjohtajana jatkaa **Jan-Henrik Kulp**.

Yhtiön hallitus päätti samalla muodostaa konsernin paperiteollisuuteen toimialaorganisaation 1.1.1992 alkaen, jolloin **Kaukas Oy**, **Caledonian Paper plc** ja **Chapelle Darblay S.A.** muodostavat Aikakauslehtipaperi-toimialan ja **Kymin Paperiteollisuus Oy**, **Nordland Papier AG** sekä **Kymmene France S.A:n** Docelles'tehdas muodostavat Hienopaperi-toimialan.

Aikakauslehtipaperi-toimialasta

Martin Granholm

Jaakko Palsanen

Peter Stackelberg

vastaavaksi varatoimitusjohtajaksi nimitettiin 1.1.1992 alkaen dipl.ins. **Jaakko Palsanen** (47). Hienopaperi-toimialasta vastaa toistaiseksi pääjohtaja **Harri Piehl**. Palsanen raportoi pääjohtajalle ja toimii toistaiseksi myös Caledonian Paperin toimitusjohtajana.

Konsernihoitokunnan jäsen ja teknillisestä hallinnosta sekä liiketoiminnan kehittämistä vastaa-

va varatoimitusjohtaja **Tapani Lares** jää eläkkeelle 31.12.1991. Tämän jälkeen teknillinen hallinto ja kehitys raportoi pääjohtajalle. Liiketoiminnan kehittäminen, tutkimus ja kehitys, voimatalous, kuljetustoiminnot, materiaalitoinnot ja sellukoordinaatio raportoiivat toimitusjohtajalle ja tietohallinto rahoitus- ja taloushallinnosta vastaavalle varatoimitusjohtajalle.

Konsernihoitokuntaan kuuluvat 1.1.1992 alkaen pääjohtaja **Harri Piehl** (puh. joht.), toimitusjohtaja **Martin Granholm**, varatoimitusjohtaja **Jan-Henrik Kulp**, toimitusjohtaja **Risto Lähtenmäki** ja varatoimitusjohtaja **Jaakko Palsanen**.

Peter Stackelberg Sensor-konserniin

Kauppatieteiden maisteri **Peter Stackelberg** (45) siirtyy 1.3.92 Sensor-konsernin päätoimiseksi hallituksen puheenjohtajaksi ja konsernihoitajaksi.

Peter Stackelberg siirtyy tehtäväänsä Kymmene Oy:stä, missä hän on toiminut johtokunnan jäsenenä sekä Kymin Paperiteollisuus Oy:n toimitusjohtajana.

Sensor-konserniin kuuluu **Tukkaparti Oy**, **KTA-Papyrus Oy**, **Oy G.W.Berg Ab** sekä kiinteistösihteereitä ja varustamatoimintaa Suomessa ja ulkomailla.

PK 7:n päällystystä tehostetaan

Kymin Paperiteollisuus Oy:n PK 7:n päällystystä tehostetaan. Joulukuun puolivälissä alkanessa neljän vuorokauden mittaisessa seisokissa paperikoneen Bill Blade -päällystysyksikkö muutetaan HSM-tyyppiiseksi.

Uusinnan tarkoituksena on nostaa PK 7:llä valmistettävien, konepäällystettyjen paperien laatutasoa. Päällystysyksikköä muutetaan siten, että siihen asennetaan HSM-annostelutela, joka mahdollistaa suurempien päällystymäärien käytön. Laadun parantamiseen vaikuttaa olennaisesti myös päällystykseen jälkeisen kuivatuskapasiteetin lisääminen infrapunakuvaimella ja vastaheijastinlevyllä. Muutosten ansiosta päällystettyjä laatuja voidaan ajaa jonkin verran suuremmalla nopeudella, joten tuotantokapasiteetti kasvaa.

Investoinnin kustannukset ovat 5,5 miljoonaa markkaa. Työn toteuttaa pääosin Kymin oma henkilökunta. Työmaavahvuus on reilut 40 henkilöä.

CASIMIR EHRNROOTH:

Edessämme talouden ja yhteiskunnan kannalta vaikea vaihe

Suomella ja suomalaisilla on edessään vaihe, joka hyvin voi osoittautua sodanjälkeisen historianamme kaikkein vaikeimmaksi, ei vain taloutemme vaan koko yhteiskuntamme kannalta katsottuna. Kansallinen itsenäisyytemme, jonka sodanaikaiset sukupolvet antoivat meille perinnöksi, ei ole perusolemukseltaan uhattuna. Sen sijaan sen sisältö tulee muuttamaan, kun Suomi asteittain mukautuu yhdentyvän Euroopan kehitykseen.

Näillä näkymillä tulee vuoden 1993 alussa todennäköisesti voimaanastuva Eta-sopimus tuomaan mukanaan perusteellisia sopeutumistarpeita yhteiskunnan eri aloilla ja koko maassamme. Vaikemme luovu itsenäisen valtion päätösvallosta olemme kuitenkin hyväksyneet valtavan määrän meitä sitovia lakien tervoin velvoittavia säädöksiä, jotka ovat jo voimassa Euroopan Yhteisön alueella.

Itse en usko, että elämämme itsenäisessä Suomessa tulee olemaan laadullisesti huonompaa vuonna 2001 kuin tänä päivänä. Pehmeät arvot ovat ilmeisesti tulleet pysyäkseen, kun sen sijaan rahalla mitattavan elintason nousu tuskin jatkuu läheskään 1980-luvun vauhtia.

Laman syyt

Meitä painavan laman syytä on pyritty analysoimaan kun sen olemassaolo maaliskuun eduskunta-vaalien jälkeen alettiin myöntää. Elämisestä yli varojen on moitittu ja Neuvostoliiton kaupan romahdus on todettu kuten myös länsiviennin voimakas lasku. Maan hallitus, sekä Holkerin että Ahon, puuttuvaa kykyä viedä läpi todellista tilannetta vastaavaa talouspolitiikkaa ei voida eikä pidä hyväksyä. Mielestäni kumpikin hallitus on aliarvioinut Suomen kansan kyvyn ja halun suhtautua realistisesti ja jopa uhrautuvasti kriisioh-

jelmaan, joka sille selostetaan rehellisesti, selkeästi ja uskottavasti. Yhä useampi poliittisesta valtaeliitistä riippumaton talousalan tutkija onkin julkisesti todennut harjoitetun politiikan epäonnistuneen. Pääministeri Ahon sokea usko Suomen Pankin ja Valtiovarainministeriön teollisuuden arkisesta elämästä täysin eristäytyneiden mandariinien talousoppeihin on tullut maalle kalliiksi.

Suomen Pankin joutuessa lupumaan kesäkuun ECU-kytkennän yhteydessä vahvistamastaan markan kurssin vaihteluvälistä operaatio suoritettiin taitamattomasti ja ilmeisesti ilman etukäteen valmisteltua toimintasuunnitelmaa. Tosiasiaksi jää, että maan hallitus ja Suomen Pankki pelastivat tällä toimenpiteellä terveimman osan metsäteollisuudesta ja muusta vientiteollisuudesta lähes varmasta tuhosta. Nähtäväksi jää, pystyykö hallitus toteuttamaan edes osan niistä valtion menoihin kohdistuvista säästötoimenpiteistä, jotka olisivat nyt välttämättömiä.

On kuitenkin uskottava ja toimittava määrätietoisesti laman kääntämiseksi uuteen kasvuun. Elintasomme on laskusuunnassa ja toivottavasti myöskin eläminen yli varojen velkaa tekemällä päättyy. On ilmeistä, että uusi nousu edellyttää yrittäjyyden ja työnteon nostamista niiden ansaitsemaan arvoon sekä ennen kaikkea optimismia.

Rakennemuutos Kuusankoskella

1980-luku oli Kuusankosken tehtaalle monella tavoin voimakkaan rakennemuutoksen aikaa. Tehtaisiin investoitiin viime vuosikymmenen aikana kaikkiaan 4,8 miljardia markkaa. Tämän tuloksena paperin tuotannon määrä nousi vuodesta 1980 vuoteen 1990 n. 380 000 tonnia eli vuosituotanto kohosi uudistusten myötä 42 %.

Tehokkuuden kasvua kuvaava myös paperikoneiden ja niihin verrattavien päällystyskoneiden lukumäärän vähentyminen 16 koneesta nykyiseen 10 koneeseen ja henkilöstön määrän aleneminen kaikkiaan n. 900 henkilöllä.

Valitettavasti tämä valtava kehitys ei ole sujunut ilman vastoinkäymisiä. Myöskin paperiteollisuuden ja Kymmene Oy:n omassa piirissä on sattunut erehdyksiä ja virheitä, joista nyt maksamme kovan hinnan. Puuraaka-aineen hinnan nousukauden aikana ryöstäytymään, eikä MTK:n ulosmittauspolitiikkaa kyetty torjumaan. Paperialan työehtosopimukseen hyväksyttiin sopimuskohtia, jotka pahasti jäykistivät toimintaa ja johtivat työn tuottavuuden liian hitaaseen kasvuun. Investointivauhti oli liian raju. Ei osattu oikein arvioida kilpailijoiden vastavetoja ja seurauksena on ollut hintoja polkeva ylikapasiteetti.

Valmiudesta säilyttää Suomen paperikaupungin vaativa titteli täällä Kymenlaaksossa ovat osoituksena ne monet neuvottelut ja kokoukset, joissa työnantaja on tiiviissä yhteistyössä eri henkilöstöryhmien edustajien kanssa pyrkinyt löytämään ratkaisuja tehtaiden kiperiinkin tervehdyttämistöimenpiteisiin. Yhdessä henkilöstön kanssa on etsitty ja löydetty aivan

uusia ratkaisumalleja, joilla voidaan vähentää kiinteitä kustannuksia ja raaka-ainekustannuksia sekä toisaalta kohottaa tuotantomääriä ja parantaa tuotteiden laatua.

Erityisen ilahduttavaa on ollut todeta, että henkilöstö itse on halunnut tuoda esiin varsin ennakkoluulottomiakin ehdotuksia erilaisista säästökohteista.

Sekä Kymin Paperiteollisuuden tehtailla että Voikkaalla on viime vuosina viety läpi mittavat koulutusohjelmat, joiden yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut avoimien ja hyvässä yhteisymmärryksessä tapahtuneiden keskustelujen avulla sopeuttaa henkilöstö uusiin tilanteisiin.

Teollisuus on kuitenkin osa ympäröivää yhteiskuntaa, joten sille ei ole yhdentekevää, miten Kuusankoski teollisuuskaupunkina pystyy selviytymään taloudellisista haasteistaan.

Erityisen tunnustuksen haluaisin antaa Kuusankosken kaupungille kaikista niistä toimenpiteistä, joilla se on voinut vaikuttaa kaupungin työpaikkarakenteen muutokseen teollisten työpaikkojen vähentyessä lähes koko 80-luvun ajan. Voidaan täydellä syyllä sanoa, että Kuusankoski on saanut työvoiton rakennemuutoksen vaikeista vuosista.

Euroopan yhentyminen koskettaa paitsi koko Suomen valtiota ja elinkeinoelämää myös maakuntiamme ja kuntiamme. On aivan selvää, että kaikkeen siihen mitä tähän asti on voitu kuntien rahoituksella tehdä, ei tulevaisuudessa enää ole varaa. Toimintaa keskittämällä ja hallintoa yhdistämällä voidaan rajalliset voimavarat saada kohdistettua aiempaa tehokkaammin.

Oheinen teksti on lyhennelmä vuorineuvos **Casimir Ehrnroothin** Kuusankoskella 6.12. pitämästä juhlapuheesta.

Itsenäisyyspäivän kunniamerkkejä kymiläisille

Tasavallan presidentti on myöntänyt itsenäisyyspäivänä kunniamerkit seuraaville kymiläisille:

Suomen Leijonan 1. lk:n ritarimerkki: johtava lääkäri **Antti Jokinen** työterveyskeskus.

Suomen Leijonan ritarimerkki: johtaja **Eero Niinikoski** tiedotus ja markkinointipalvelu ja instrumentointipalvelun päällikkö **Martti Snaksenaho** tekninen osasto.

Suomen Leijonan ansioristi: asiakaspalvelupäällikkö **Holger Lassenius** paperin markkinointi ja höyryvoimalaitospäällikkö **Pentti Noke-lainen** energiantuotanto.

Suomen Valkoisen Ruusun 1. lkn mitali: rakennusmestari **Kauko Haimi** rakennusosasto, kustannusvalvoja **Pirkko Lundberg** tekninen osasto.

Suomen Valkoisen Ruusun mitali: vuoromestari **Heikki Kujala** C-laitos, vuoromestari **Martti Laitinen** hienopaperi PK 8.

Kaukas Oy:n Voikkaan paperitehtaalta koneenhoitaja **Markku Anttila** sai Suomen Valkoisen Ruusun mitalin.

Kymmene Oy:n teknillisestä hallinnosta Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin sai voimatalousjohtaja **Ossi Koskipuro** Kuusankoskelta.

TOIMITUSJOHTAJA PETER STACKELBERG:

"Myyntihintojen romahdus ollut ennennäkemätön"

Kymin Paperiteollisuus joutuu muiden suomalaisten metsäteollisuusyritysten tavoin sopeutumaan vaikeaan aikaan. Tuotannon käyntiaste on alentunut, koska tuotteet eivät käy kaupaksi. Ja kaupaksi ne eivät käy siksi, että hienopaperin valtava lisäkapasiteetti painaa hintoja alas kotimaisen kustannustason vastaavasti noustessa. Jokainen tietää, että tämän yhtälön tuloksena yrityksen tulos romahtaa.

Kuusankoskella ajaututtiin viimeksi lomautuksiin vuodenvaihteessa 1982/83. Kyseessä oli tuolloin kuitenkin varsin lyhytaikainen tuotannon keskeyttäminen. Tänäkin tilanne on monestakin syystä huomattavasti vakavampi.

Myyntihintojen romahdus on ollut ennennäkemätön. Sellun hinta on pudonnut puoleen parin vuoden takaisesta tasosta. Hienopaperin hintakehitys seuraa lyhyellä viiveellä sellun maailmanmarkkinahintaa. Esimerkiksi päällystämättömän hienopaperin hinta on vuoden aikana laskenut lähes 20 prosenttia.

Ylikapasiteetti alentaa hintoja

Asiakkaat maksavat hienopaperista Euroopan markkinoilla nyt saman verran kuin vuonna 1985. Viimeisen kuuden vuoden aikana Suomen kustannustaso on vastavasti lähes tuplaantunut, kun tuotannon kustannuseriä on nostettu vähintään 10 prosentin vuosivauhdilla.

Aleneva hintakehitys johtuu suurelta osin tuotannon ylikapasiteetista, johon lähivuodet eivät

tuotannosta. Tänä ja ensi vuonna Euroopassa käynnistyy kymmenkunta uutta hienopaperikonetta. Näin suurta kapasiteetin lisäystä ei ole aikaisemmin tapahtunut yhtä lyhyessä ajassa. Ostajan kannalta aika on otollinen ja hän käyttää tietysti tilannetta hyväkseen, koska hienopaperin valmistajat käyvät veristä taistelua markkinaosuusista.

Suomesta katsottuna tilanne on tästä syystä äärimmäisen vaikea. Kuusankoskella käyntiastetta on jo pudotettu lähes 10 prosenttiyksikköä normaalitason alapuolelle, noin 85 prosenttiin. Kun ylikapasiteettitilanteessa markkinoille työntyy vielä lisää uutta tuotantoa, eivät ensi vuoden näkymät lupaa muutosta parempaan.

Suomessa tehdyllä hienopaperilla on devalvaation jälkeen hieman parempi kilpailukyky, mikä ehkä sallii jossain laajuudessa paluun Euroopan ulkopuolisille markkinoille.

Kun käyntiaste tilauskirjan ohenemisen vuoksi on pitkäksi aikaa jäämässä alhaiseksi, eivät konekohtaiset tuotannonrajoitukset riitä tasaamaan myynnin ja tuotannon epäsuhtaa. Tässä tilanteessa on taloudellisesti perusteltua pysäyttää teollisuusintegraatin toiminta yhtäaikaaisesti ja lomauttaa henkilökunta. Kun laman pohjaa ei vielä ole saavutettu, on hyvin todennäköistä, että tuotantoa joudutaan rajoittamaan myös ensi vuonna.

Sellun maailmanmarkkinahinnan kehitys on avain huomisen menestykseen. Kun sellun hinta näyttää nyt asettuneen aloilleen, voidaan nousua ensi vuoden puo-

lella ounastella. Puolisen vuotta tämän nousuvireen jälkeen saavat myös paperinvalmistajat uutta, joskin aluksi kovin heikkoa tuulta purjeisiinsa.

Vasta tänä vuonna on kustannuskehityksen vauhtia pystytty kunnolla jarruttamaan. Kiinteitä kustannuksia on pystytty karsimaan merkittävästi, mutta tämä on toistaiseksi hillinnyt varsin vähän kustannustason kohoamista.

Kustannuskehitys on Kymin Paperiteollisuudessa ollut jo muutamien vuoden ajan tarkassa syynissä. Nollakasvu-tavoitteen mukaisesti rakennettujen budjettien avulla on kustannusten kertymistä onnistuneesti jarrutettu. Samalla on laadittu tavoitteet sille, minkälaisilla työvoima- ja tuotantoresursseilla on taloudellisinta toimia.

Puuraaka-aineen aleneva hintakehitys ei ole vielä vaikuttanut positiivisesti puusta paperia jalostavan yrityksen kilpailukykyyn. Vähemmälle huomiolle on jäänyt puun saatavuusongelma. Kuusankoskellekin on jouduttu tuomaan lyhytkuituista eucalyptus-puuta aina Etelä-Amerikasta asti, koska kotimaassa eikä itänaapurissa ole ollut riittävästi koivua tarjolla. Puupula on siten jonkin verran lisännyt raaka-ainekustannuksia.

Markan ulkoisen arvon alentumisella on tulevaisuutta ajatellen merkitystä, mutta se ei yksin palauta metsäteollisuuden kilpailukykyä kohtuulliselle tasolle. Lisäksi tarvitaan välttämättä palkkasopimus, joka pitää työvoimakustannukset kurissa.

Devalvaatio ei yksin riitä

Yksinomaan devalvaation voimin ei tuotannon käyntiastetta voida nostaa ja välttää suunnitelluilta tuotannon rajoituksilta, sillä sen tuoma hyöty hukkuu tänä ja

ensi vuonna metsäteollisuudessa toteutuviin tappiomiljardeihin.

Suomen metsäteollisuuden tulee jatkaa tuotekehittelyään ja pyrkiä sellaisiin tuotteisiin, joiden osalta kilpailu ei ole näin vaikeaa. Samalla on haettava sellaisia tuotantoalueita, joilla voidaan jälleen hankkia osaamisen etumatkaa, jota Suomen metsäteollisuus on menettämässä. Laiva kääntyy tosin hitaasti, mutta suunnan tulee olla lamankin aikana oikea.

Paperinjalostajan taivaalla näkyy valoa vasta, kun sellun maailmanmarkkinahinta kääntyy nousuun. Kun valtaosa Euroopan paperiteollisuudesta toimii ostosellun varassa, toisin kuin monet suomalaiset valmistajat, lähtevät myös paperien hinnat tämän kehityksen myötä nousuun. Ne suomalaiset metsäteollisuusyritykset, jotka elinvoimaisina vielä näkevät uuden nousukauden, tulevat teemmään hyvää tulosta, koska tämän suhdannevaiheen aikana turhat kustannukset ja rönsyt on voitu karsia pois.

Kymin toiminnassa tunnettiin taantuman vaikutukset jo kaksi vuotta sitten. Viimeisen vuoden aikana lamaksi kärjistynyt tilanne on edellyttänyt koko henkilöstöltä ymmärtämystä sovittaessa niistä toimenpiteistä, joilla toiminnan edellytyksiä voidaan ylläpitää.

Kiitän kaikkia yhtiöläisiä vaikean vuoden aikana tehdystä työstä ja toivotan yhtiöläisille, heidän perheilleen sekä yhtiön eläkeläisille rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta.

ELÄMÄN PUU — picea abies

Joulun odotus ja valmisteleminen luo edellytykset perinteisen joulun viettämisiksi. Jouluun täytyy mahduttaa se lapsuuden perinne, joka tekee siitä tutun ja oikean. Eräs tavallisimmista ja tärkeimmistä joulutavoistamme on joulu-kuusen tuominen kotiin.

Joulukuusen tai muun joulupuun hankkiminen on eri puolilla maailmaa levinnyt tapa. Pohjoismaihin se lienee saatu Saksasta, jossa varhaisin tieto siitä on 1500-luvulta. Joulukuusi yleistyi Suomessa vasta viime vuosisadan jälkipuoliskolla. Vanhoissa joululauluissamme kerrotaan kuusen merkityksestä valon ja kirkkauden tuojana vuoden pimeimpänä ajankohtana.

Tänä jouluna varmasti monissa kodeissa vietetään

säästöbudjetoitua joulua. Mutta eihän ulkonaisesti riikas joulu takaa vielä juhla-mieltä. Voimme ostaa kanto-hinnaltaan edullisen hieman muotupuolisen kuusen ja kuitenkin se täyttää tehtävänsä kuten muinakin vuosina karisevine neulasineen ja vehreine tuoksuineen. Miksemme viettäisi koko joulua juuri tällä tavalla?

Joulukuusen sisälle tuominen on monissa perheissä spehtaakkelin omainen tapahatuma, johon osallistuu koko perhe. Isä kuusen pystyttäjänä, äiti huoneenlämmössä oksilta sulaneen jään ja lumen poistajana ja lapset koristelijoina. Perinteinen tapa on ripustaa oksille kynttilöitä ja koristeita. Osa koristeista on tuttuja joulun sym-

boleja, osa taas vailla liitty-mäkohtia. Perinteiset ja vaati-mattomat koristeet luovat turvallista ja kotoista tunnelmaa. Usein ripustetaan myös oksille sarja itsenäisten maiden pienoislippuja, jotka viestittävät joulujuhlaa kaikkialle maailmaan. Perheen pienimmät voivat tänä jouluna as-karrella myös uusia lippuja!

Kuusesta on tullut meille niin keskeinen joulunvieton väline, että olemme unohtaneet sen takana olevan vertauskuvan. Joulupuun näet muistuttaa paratiisin lakastumatonta elämänpuuta.

Muistakaa kastella joulupuutanne!

Ismo Taskinen

Sulfaattimenetelmän etuja sellunvalmistuksessa ympäristöministeri Sirpa Pietikäiselle esitteli kehitysjohtaja Heikki Hassi.

Ympäristöministeri kertoi energia- politiikasta ja tutustui ympäristöasioihin

Sulfaattimenetelmän etuja sellunvalmistuksessa painotettiin voimakkaasti ympäristöministeri Sirpa Pietikäisen vieraillessa 9.12. Kuusankoskella ja tutustua massanvalmistukseen Kymen Paperiteollisuus Oy:ssä.

Sellun valmistusmenetelmiä esitellyt kehitysjohtaja Heikki Hassi muistutti, että sulfaattimenetelmän vahvuudet ovat hyvin sopuisoinnissa kestävässä kehityksen periaatteiden kanssa. Perinteisesti näitä etuja ovat hyvä, puuhun perustuva energiatalous, tehokas kemikaalien talteenotto ja kierrätys sekä harvennushakkuista, tukkipuun latvuksista ja sahanakeista saatavan männyn soveltuvuus raaka-aineeksi. Sulfaattisellun hyvä laajuus on tullut yhä arvostetummaksi paperikoneiden nopeuden noustessa ja sellupitoisuksien aletessa.

"Vähäisemmälle huomiolle on sensijaan jäänyt happamoitumista aiheuttavien rikkidioksidipäästöjen väheneminen erittäin jyrkästi sulfittiteknikasta sulfaattiteknikkaan siirtymisen yhteydessä", muistutti Hassi.

Hassi huomautti ministerille, että erityisesti Saksassa on "ympäristöystävällisen" paperin markkinoinnissa otettu käyttöön sulfittisellun helppo valkaistavuus, mikä sallii luopumisen kloorikemika-

leista ja siirtymisen happikemikaalien käyttöön. "Magnesiumisulfiittitehtaassa ei happivalkausprosessivesiä voida ohjata suljetuun vesikiertoon, kun taas sulfaattisellutehtaissa happivalkaus mahdollistaa tämän."

Hassi painotti, että on tieteellistä näyttöä sille, että sellun valkaisu klooridioksidilla tai pienellä kloorikaasumäärällä on ympäristölle turvallista. Edellytyksenä on nykyaikaisen prosessiteknikan käyttö ja jäteveden puhdistaminen aktiivilietelaitoksessa.

"Sulfaattisellua ei vielä voida teollisesti täysvalkaista ilman klooridioksidia, mutta kloorikaasun käyttöä on nopeasti vähennetty ja korvattu klooridioksidilla, hapella ja peroksidilla."

Ministeri Pietikäinen totesi tehdaskierroksen yhteydessä, että ympäristölainsäädäntö ei saa asettaa eri maiden paperiteollisuuksia eri asemaan.

"Kaikille yhtenäinen kilpailutilanne saavutetaan joko ympäristöveroilla tai tulleilla. Vaihtoehtona on kaikissa maissa samanaikaisesti tehtävä energian hinnankorotus."

Pietikäisen mukaan on kohtuutonta, jos teollisuuden pitää investoida sellaiseen tekniikkaan, joka tekee tuotantoprosessista jatkuvasti kalliimpaa samanaikaisesti kun energian hinta on halpaa.

"Siksi energian hintaa pitäisikin

nostaa asteittain. Tällöin investoinnit energian hyötösuhteen parantamiseksi tulevat yrityksille jatkuvasti kannattavammiksi."

Ministeri Pietikäinen edellytti yhtenäisen kilpailutilanteen luomista tavalla tai toisella, koska olisi mieleltöntä, jos omalla teollisuudellamme olisi tiukat ympäristövaatimukset samanaikaisesti kun muualla tuotettaisiin paperia huomattavasti ympäristötehokkaalla.

Tehdaskierroksen jälkeen ministeri Pietikäinen piti puheen Kymenlaakson Kauppakamarin tilaisuudessa Koskelassa. Hän muistutti, että ympäristövaikutusten arviointi olisi saatava kytketyksi suunnitteluun niin aikaisin, että suunnitelmasta luopuminenkin olisi vielä mahdollista.

"Valitettavasti suunnitelma on usein valmisteltu niin pitkälle ja sitouduttu siihen taloudellisesti, että luopumispäätös on tuskallinen."

Vastatessaan tutkimusjohtaja Kari Ebelingin kysymykseen "onko energian hinnan kaksinkertaistamisen seurauksena tavoitellulla energian säästämällä itse asiassa perimmäinen tarkoitus pienentää metsäteollisuuden tuotantoa Suomessa" viittasi ympäristöministeri pyrkimyksiin korottaa energian hintaa asteittain.

Wisaforestin ilmansuojeluohjelman 2. vaihe käynnistyy

Pietarsaareissa toimiva Wisaforest Oy Ab päätti marraskuun lopussa sellu- ja paperiteollisuutensa ilmansuojeluohjelman 2. vaiheen toteuttamisesta. Noin 15 miljoonan markan investointeihin liittyvät hankkeet käynnistettiin välittömästi.

Ensi kesänä otetaan käyttöön meesauuni 2:lle rakennettava sähkösuodin ja uusi 80 metrin savupiippu, johon myös meesauuni 1:n savut voidaan johtaa. Samassa yhteydessä meesauuni 2:een asennetaan meesauunin kuivapitoisuuden korottamiseksi ns. LMD-kuivuri, jonka ansiosta meesauunin polttokapasiteetti nousee.

Ainoana vastaavanlaisena lai-

toksena Suomessa, meesauuni 2:n polttoaineena käytetään puujätteenä valmistettua häkäkaasua. Meesauuni 2:n kapasiteetin nousun ansiosta raskasta polttoöljyä käytävää meesauuni 1:tä tarvitaan vain poikkeustilanteissa.

Yhtiön ilmansuojeluohjelman ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen marraskuun lopussa, kun soodakattila 2:n neljäs sähkösuodin otettiin käyttöön. Mittaustulosten perusteella savukaasujen pölypitoisuudet ovat jo nyt laskeutuneet viidenteen osaan aikaisemmasta. Kokemusten karttuessa on oletettavaa, että pölypäästöt saadaan vielä pienemmiksi.

Lokakuussa, syysseisokin jäl-

keen, haihduttamalla aloitettiin polttomustalipeän väkevöittimen ja lämpökäsittelyn koeajot. Tähänastiset mittaustulokset ovat lupaavia, sillä mustalipeän kuiva-ainepitoisuus on noussut 65 prosentista 78 prosentin mitoitusravoon. Samalla soodakattiloiden savukaasujen rikkipäästöt ovat laskeneet ainakin 75 prosentilla.

Kokonaisuudessaan Wisaforestin arviolta noin 66 miljoonan markan ilmansuojeluohjelma suunnitellaan toteutettavaksi vuoden 1993 loppuun mennessä, jolloin myös ohjelman 3. vaiheen investoinnit saadaan päätökseen.

Osakekirjat muutetaan vähitellen arvo-osuuksiksi

Suomessa ollaan siirtymässä lähivuosien aikana paperittomaan arvopaperiaikaan. Käytännössä nykyiset osakekirjat ja osinkokuponnit poistuvat ja arvopaperisijoitukset holdetaan elektronisesti arvo-osuusjärjestelmän avulla.

Arvo-osuusjärjestelmään siirtyminen alkaa yhtiöittäin ensi keväänä ja kaikkiaan siirtymisvaiheen on arvioitu vievän nelisen vuotta. Ensimmäisenä vuonna arvo-osuuksiksi osakekirjansa muuntaa kymmenkunta yritystä, joista ensimmäinen on Kymmene Oy.

Uuteen järjestelmään siirtymisen koskee ainakin pörssi-yhtiöiden omistajia, sillä pörssi-yhtiöille järjestelmä on pakollinen. Tämän lisäksi otc- ja meklarilistan yhtiöt voivat halutessaan liittyä arvo-osuusjärjestelmään.

Myöhemmin järjestelmään arvo-osuuksina tulevat myös uudet joukkolainat sekä sijoitusrahasto-osuudet.

Sen sijaan arvo-osuusjärjestelmän piiriin eivät tule asunto-osakkeet eivätkä puhelinosuudet.

Seuraavien neljän vuoden aikana arvo-osuuksiksi arvioidaan vaihtuvan 30-40 miljoonaa osakekirjaa, jotka kirjataan noin miljoonalle avattavalle arvo-osuustilille. Yhdyspankin Kuusankoksen konttorin johtajan Juhani Haikosen arvion mukaan muutos koskee talousalueella tuhansia arvopaperisijoittajia.

Vastaavanlaiseen järjestelmään on siirrytty jo muissa pohjoismaissa ja esimerkiksi Ranskassa paperiton arvopaperijärjestelmä on ollut käytössä 1940-luvulta saakka.

Juhani Haikosen mukaan uuden järjestelmän etuna pidetään arvopaperimarkkinoiden valvonnan tehostumista ja sijoitusten käsittelyn nopeutumista.

Arvo-osuusjärjestelmässä luovutaan osakekirjoista ja niiden sijaan osakkeenomistajan omistus yhtiöstä kirjataan arvo-osuusrekisteriin. Kirjaus, joka vastaa nykyis-

tä arvopaperia, merkitään osakkeenomistajan henkilökohtaiselle arvo-osuustilille. Se on rahatilin kaltainen henkilökohtainen tili ja samaan tapaan salainen.

Lain mukaan arvo-osuuksia voivat olla muun muassa osakkeet, merkintäoikeudet, optiotodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä sijoitusrahasto-osuudet. Arvo-osuustileillä kirjaukset toimivat samalla rekisteröintinä yhtiön omistajaluetteloon.

Arvo-osuusien kirjaamiseen Suomessa on syntymässä useita arvo-osuusrekistereitä, joita ylläpitävät muun muassa pankit, kuten SYP ja arvopaperien välitysliikkeet. Osakkeenomistaja voi avata arvo-osuustilin yhteen tai useampaan rekisteriin.

Arvo-osuusrekistereitä valvoo Arvo-osuusyhdistyksen ja yhdistystä Pankkitarkastusvirasto. Arvo-osuusyhdistyksen jäseniä ovat arvopapereiden liikkeellelaskijoiden yhteinen Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunta (OKR) ja arvo-osuusrekisterien pitäjät.

Piensijoittajan kannattaa miettiä

Käytännössä yhtiöt, esimerkiksi Kymmene Oy, ilmoittavat osakkeilleen ohjeet siirtymisestä arvo-osuusjärjestelmään, kun se on ajankohtaista. Helpoimmalla Juhani Haikosen mukaan selviävät osakkeenomistajat, jotka ovat jättäneet arvopaperinsa esimerkiksi pankin säilytykseen. Heille muutokset tehdään automaattisesti.

Edullisimmaksi — ilmaiseksi vaihtoehdoksi Haikonen kertoo arvopaperiyhtiöiden yhteiseen osakekeskusrekisteriin rekisteröinnin. Tällöin osakkeenomistajalta tosin edellytetään eniten myös omatoimisuutta.

Haikosen mielestä pienimpien osakesijoittajien kannattaisi jopa miettiä mitä osuuksilla jatkossa tekee. Järkevämpi ja tuottavampi sijoitusvaihto voisi pienillä sijoituksilla olla esimerkiksi rahastot.

Säätiön tunnustus- palkinto Mervi Äijölle

Työhönottaja Mervi Äijön pitkäjänteinen ja tuloksellinen vapaa-ajan opiskelu palkittiin joulukuun 3. päivänä, jolloin 100-vuotissäätiön Kuusankosken hallintokunta luovutti hänelle 10 000 markan tunnustuspalkinnon.

Palkintoshekin ojentanut hallintokunnan puheenjohtaja Ilmari Lindberg totesi puheessaan, että myönnetty tunnustuspalkinto toteuttaa kirjaimellisesti säätiön säädekirjan sääntöjä. "Nyt palkitsemme tuloksellista opiskelua ja uutteraa työtä. Lisäksi on ollut erittäin miellyttävää nähdä sen johtaminen uusiin tehtäviin ja eteenpäin menoon. Toivomme, että yhtiöläisten kiinnostus juuri tämänkaltaiseen opiskeluun ja itsensä kehittämiseen lisääntyy."

Säätiön hallituksen ja edustajiston jäsenenä toimiva Niilo Ukko-

nen puolestaan oli tyytyväinen myös tunnustuksen yllätyksellisyyteen, sillä palkinnon saajan opiskelun päättymisestä on ehtinyt kulua jo muutama vuosi.

Mervi Äijö myöntääkin säätiön 'yllätyksen' onnistuneen täydellisesti. "En pidä itseäni mitenkään erinomaisena opiskeluni takia. Tunnustan kuitenkin olevani tyytyväinen, kun olen saanut opiskelut päätökseen ja päässyt eteenpäin työssäni."

Hänen seitsemän ja puolen vuoden opiskelupunkensa alkoi vuonna 1975, jolloin hän sai säätiöltä ensimmäisen apurahansa keskkoulun käymiseen. Seuraavat apurahat kuluivat lukion ja kauppaopiston suorittamisessa. Ylioppilaksi hän valmistui vuonna 1984, ja merkonomi paperit tulivat vuonna 1987.

URAKKA-NOVELLI OLI ALKU

Antti Tuurin

kirjoittajanuran juuret Kymin vanhalla sellulla

Antti Tuuri on yksi tämänhetken tunnetuimmista, tuotteliimmista ja ostetuimmista kirjailijoistamme. Laajojen kansankerrosten tietoisuuteen hän tuli kymmenisen vuotta sitten alkaneella Pohjanmaa-sarjallaan, johon kuuluvat romaanit Pohjanmaa (1982), Talvisota (1984), Ameriikan raitti (1986), Uusi Jerusalem (1988) ja Maan avaruus (1989).

Muutamista sarjan romaaneista on tehty lisäksi elokuva- ja näytelmäversiot. Vientiäkin kirjailijalla on, sillä Pohjanmaa on käännetty tai sovittu käännettäväksi tähän mennessä kahdeksalle kielelle.

■ Vähemmän tunnettu tosiasia on sen sijaan se, että Antti Tuurin kirjoittajanuran juuret juontuvat Kuusankoskelle. Tarkemmin sanottuna kesään 1965, jonka hän vietti teekkariharjoittelijana Kymin vanhalla sulfiittisellutehtaalla. Asia tuli ilmi Parnassossa taannoin julkaistussa artikkelissa, jossa Tuuri selosti kirjojensa syntyvaiheita.

Laajassa jutussaan hän selvitti seikkaperäisesti, miten monien mutkien jälkeen hän onnistui myymään Urakka-novellinsa Parnasso-lehdelle, missä se ilmestyi vuoden 1971 alkupuolella. Kysymyksessä oli nuoren kirjoittajan ensimmäinen kaunokirjallinen työ, joka painettiin ja julkaistiin. Urakan aiheen Tuuri totesi saaneensa harjoittelukesänsä kokemuksista Kuusankoskella.

Tapaamme valokuvaajan kanssa kirjailijan hänen työhuoneessaan Helsinginkadulla. Paikka vaikuttaa rauhalliselta ja kirjalliseen työskentelyyn kaikin puolin sopivalta. Pieni häntä lieenee se, että vanhassa talossa ei ole hissiä; 96 porraskelmen kipuaminen rakennuksen viidenteen kerrokseen vastaa päivittäistä Cooperin testiä. Ehkä hyvänä puolena on taas se, että työläs nousu karkottaa kaupustelijat ja muut uteliaat.

Juttelemme kuin vanhat tutut. Kirjailija on välittömän tuntuinen tarinaniskijä, jolla on nauru herkässä ja sana hallussa. Tämä ei suinkaan ole tavanomaista kirjailijoiden piirissä. Monia on jopa vaikea haastatella, kun ovat niin harvasanaisia ja omiin maailmoihiinsa uppoutuneita.

Tuuria ei ehkä voi muutoinkaan tavalliseksi kirjailijaksi nimittää, sillä näyttöjensä perusteella hän on kovaa vauhtia kapuamassa kansakunnan kaapin päälle kansalliskirjailijoiden harvalukuisen joukkoon. Ja taustansa puolesta hän on kaikkea muuta kuin tyypillinen kirjailija. Mieshän luki itsensä graafisen tekniikan diplomi-insinööriksi, teki komean uran tutkimusinsinöörinä, teknillisenä johtajana ja jopa toimitusjohtajana ennen heittäytymistään vapaaksi kirjailijaksi.

Pakkotahtista tehdastyötä

Kirjailija katselee hieman huvittuneena mukanaamme tuomia van-

hoja valokuvia Kymin sellun Minton-koneelta, joka oli hänen työmaansa kesällä 1965. Tuuri pyörittelee kuvia käsissään ja ryhtyy selostamaan muistojaan yhtä tarkasti kuin eilispäivän tapahtumia.

"Olen maalta kotoisin, joten teollisuustyö oli minulle uutta. Olin ollut uitoissa ja maatoissa, joissa tahti oli toisenlainen. Tämä oli sitä vastoin pakkotahtista työtä. Kun kuivauskoneen leikkuri leikkasi arkkeja, paaleja tuli koko ajan. En kuitenkaan ollut siinä raskaimmassa hommassa, jossa paaleja käännettiin ja niputettiin. Olin

"Siihen alkaen kun minä olin täällä kuivauskoneella, sellupaalien langat pujotettiin ja kristettiin käsin. Se oli pakkotahtista työtä."

vaa'alla tarkistamassa kunkin pailin oikean painon, joka oli 200 kiloa. Siinä ei tarvinnut kuin lisätä tai poistaa muutama selluarkki."

"Yövuoro oli nuorelle teekkarille aika jännä kokemus. Muistan hyvin, kun kävelin illansuussa töihin kirkolta tehtaalle päin, ohitin insinööriklubin (= Koskelan) ja kävelin sillan yli tehtaalle. Vedin hiekkarinteeseen viivan, ja kun tulin aamulla kuuden jälkeen takaisin, katsoin, että kyllä se vielä siinä paikoillaan oli. Jotenkin minusta tuntui, ettei tällaista maailmaa kerta kaikkiaan ole olemassa. Viivalla minun piti todistaa itselleni, että kyllä se on olemassa."

Tästä muisteloksesta pääsemme helposti teekkarihuumoriin, joka on yksi vaikeimmin määriteltäviä huumorin lajeja, kun se ei aina jaksa naurattaa... Tuuri tunnustautuu vankkumattomaksi teekka-

"Kun olen maalta kotoisin, niin tehdastyö oli minulle uutta. Oli se alkamoinen kokemus", toteaa kirjailija Antti Tuuri harjoittelukesästään Kymin sellulla v. 1965.

rihumerin ihailijaksi ja paljastaa olleensa innokas Apy-lehden avustaja opiskeluaikoinaan. Ävyn juttuja hän ei kuitenkaan laske kuuluvaksi kirjailijanuraansa, jonka hän katsoo alkaneen vasta Urakka-novellista.

Huoletonta teekkarielämää

"Oltiinhan me tietysti aika huoletonta sakkia. Keksiittiin kaiken näköistä. Meillä oli oikeus käydä insinöörikerholla, mikä tuntui meistä helvetin hienolta. Aina kun saatiin rahaa, otettiin ilo irti elämästä: pelattiin biljardia ja juotiin viskiä."

"Tästä tietysti tuli sitten joskus vaikeuksia, kun me ei tultu töihin silloin kun oli sopimukset. Tehtaan käyttöinsinööri Erkinharju oli aika jämpä herra. Se kyllä kuranas meitä aika lailla. Pani kerrankin meidät happotorniin haalaamaan mjuua kaasunaamarit päässä rangaistuksena siitä, että oli löytänyt meidät kaikki tehtaan katolta nukkumasta keskellä päivää. Jälkeen päin ajateltuna kyllä tuntuu, että taidettiin me olla aika lapsellisia..."

"Mutta oli se Erkinharju kyllä helvetin hyvä insinööri. Muistan yhden tapauksen, joka jäi pysyvästi mieleeni oikein insinöörityön näytteenä. Kuivauskoneen märän pään tienoilla repesi jokin putki ja saliin rupesi tulvimaan märkää massaa oikein tosissaan. Erkinharju sattui paikalle, huusi työmiehille, että se ja se pumppu kiinni ja se ja se auki. Vuoto lakkasi siihen paikkaan ja massa kulki koneeseen taas aivan normaalisti. Kaikki oli ohi 30 sekunnissa. Putkisto ja

"Kymillä melle teekkarille teetetään oikein ihmisten hommia, valkka oltiinhan me aika huoletonta sakkia, keksittiin kaiken näköistä..."

pumput oli numeroitain järjestyksessä sen kaverin päässä. Näin pitää käyttöinsinöörin tehtaansa osata."

Erkinharjasta romaanihenkilö

Ilmeisesti tällä tapauksella on osuutta siihen, että pari vuotta sitten Kymiltä eläkkeelle jäänyt **Ensisio Erkinharju** on siirtynyt myös romaanihenkilöksi Tuurin vuonna 1973 ilmestyneeseen romaaniin **Marraskuun loppu**, jonka kehyskertomus tapahtuu tyypillisessä suomalaisessa puunjalostustehtaassa, tyypillisellä tehtaalla ympärille kasvaneella paikkakunnalla.

"Marraskuun lopussa esiintyy todellakin insinööri nimeltä Erkinharju. Romaanin henkilö ei kuitenkaan ole harjoittelukesän esimieheni kuva millään lailla. Ehkä joitakin samankaltaisia piirteitä

on, mutta otin Erkinharjun nimen tähän romaaniin lähinnä siksi, että se on niin komea nimi."

Tuuri selostaa, että Marraskuun loppu on väljästi sijoitettu vähän sinne sun tänne. Jotkut maisemalliset kuvat ovat Kuusankoskelta, vaikkei tarina itse paikkakunnalle asetukaan. Joitakin välähdyksiä on myös Raumalta, missä hän vietti toisen harjoittelijakesänsä Rauma-Repolan sellutehtaalla.

"On helpointa käyttää kuvauksessa sellaista maisemaa, jonka tuntee ja joka on valmiina päässä. Vaikka miljöön valinta on kirjailijalle sinänsä sekundaarinen asia,

niin totta kai hän sellaisesta miljööstä kirjoittaa, jonka hyvin tuntee. Kertomustason täytyy olla myös uskottava. Kirjahan on oikeastaan pitkä valhe, joka ei ole ollenkaan totta, mutta lukijan on se uskottava. Jos kertomustasossa tulee teknisiä virheitä, niin lukija rupeaa epäilemään, onkohan tässä tekstissä mikään muukaan ihan oikein."

Aina ei kirjailija kuitenkaan voi pitää asioiden loogista käsittelyjärjestystä ainoana oikeana. Tuurin varhaistuotantoon kuuluvassa novellissa **Sellua ja puuta** hän on tehnyt teekkarihuumoria muistuttavan jekun.

"Kun tuo novelli ilmestyi, niin eräs sellutekniikan professori Poilila luki sen ja sanoi minulle, että se on siitä kiva kertomus, kun siinä on niin tarkat kuvaukset prosessista. Se ei ollut passi huomannut ollenkaan, että koko prosessi oli väärin päin. Minusta oli hieno

Teksti: Eero Niinikoski
Kuvat: Kaius Hedenström

LEEVI TOLVANEN 60 V:

Sähkötekniikka edennyt jättiharppauksin

■ Ensimmäiset Suomessa valmistetut paperikoneiden sähkökäytöt tehtiin, kun Leevi Tolvanen aloittelei uraansa Strömbergillä 50-luvun lopulla. Tolvanen siirtyi Kymille vuonna 1959 ja käyttöt toimittettiin tilaajalle Neuvostoliittoon vuosina 1958-59. Viime talvena Kymillä vierailleet Kamskin ja Balahnan sähköinsinöörit kertoivat käyttäjien olevan vielä käynnissä, eräiden jopa alkuperäisinä.

Aluperin paperikoneiden käyttöt saivat voimansa valta-akselilta, jota pyöritettiin voimakoneella, kuten vesiturpiinilla. Jo 20-luvulla tehtiin monimoottorikäyttöjä, esimerkiksi Kymmin PK 3 ja 30-luvun puolivälissä rakennetut Voikkaan paperitehtaan PK 16 ja 17 varustettiin erillisillä moottoreilla.

50- ja 60-luvuilla valta-akselikäyttö koki uuden tulemisen ja oli tuolloin tyypillinen rakenne mm. Valmetin paperikoneissa. Voikkaan PK 11 rakennettiin valta-akselikäyttöiseksi 60-luvun alussa, mutta muutettiin monimoottorikäyttöiseksi myöhemmissä uusinoissa. Kymillä valta-akseli oli käytössä PK 6:lla loppuun asti.

Syyksi rakenteen suosioon Tolvanen arvelee, että kun tuolloin paperikoneiden nopeudet kasvoivat, monimoottorikäytössä ryhmien nopeussäätöön käytetyt sähkömekaaniset säätäjät eivät olleet riittävän nopeita.

Monimoottorikäytöt yleistyivät 60-luvulla

Monimoottorikäytöt yleistyivät 60-luvun puolivälin jälkeen, kun

tasavirtaa opittiin tekemään vaihtovirrasta tyristorisuuntaajilla ja säätäjät rakentamaan elektroniikaksi.

Seuraava suuri edistysaskel oli 70-80-lukujen vaihteessa kehitetty taajuusmuuttaja, jolla pystyttiin säätämään vaihtovirtamoottorin nopeutta.

Tasavirtamoottoreihin verrattuna vaihtovirtamoottori vaatii vähemmän huoltoa ja se pystytään rakentamaan tiiviimmäksi. Tarvitava elektroniikka on kuitenkin monimutkaisempaa ja selvästi kalliimpaa kuin tasavirtakäytöissä, joten Kyminkin paperikoneet pyörivät tasavirtamoottoreilla.

Tolvanen muistelee lukeneensa jostain, että Suomen paperikoneilla käytetään suhteellisesti vähemmän vaihtovirtamoottorikäyttöjä kuin Keski-Euroopassa ja että tämä johtuu suomalaisten koneiden suuresta koosta, joka nostaa käytöjen hintaeroja.

Kymilläkin on PK 7-9:llä sekä päällystyskoneella johto- ja levitysteloja, joita pyöritetään vaihtovirtakäyttöillä. Sähkömootteireita Kuusanniemessä on nykyisin noin 5 000.

Säädön tarkkuus ylittää mekaniikan rajat

Sen lisäksi, että paperikoneiden käyttäjien nopeutta voidaan säätää, säädöt on saatava pysymään asetetuissa arvoissa. Säätötekniikka on Tolvasen mukaan parantunut melkoisesti, analogisista säädöistä on siirrytty digitaalitekniikkaan.

"1983 käyttöön otetulla PK 8:lla oli vielä analogisia säätöjä, mutta ne muutettiin digitaaliseksi viime tammikuun uusinnassa. Digitaalisäädöt ovat niin tarkkoja, että ne ylittävät mekaanisten osien tarkkuuden. Vaihteissa on sen verran välystä ja akselit elävät pyöriessään niin paljon, että tarkempan säätämiseen ei enää ole tarvetta", Leevi Tolvanen arvioi.

Itse sähkömootorit ovat pysyneet samankaltaisina tekniikaltaan ja toimintatavaltaan, mutta materiaalit ovat aivan eri luokkaa kuin 50-luvulla. Tekniikan kehittyessä myös hintaero vaihtovirta- ja tasavirtakäyttöjen välillä on pienentynyt.

Vaihtovirtakäytöt saattavat yleistyä laajemmin yksittäisissä pumpuissa ja puhaltimissa. Perinteisesti prosessin vaatimat virtausmuutokset on säädetty venttiilillä, jolloin pumppu on pyörinyt koko ajan samalla nopeudella. Jos säätö tehdään pumpun tai puhaltimen nopeutta muuttamalla, pystytään säästämään energiaa.

"Sähkötekniikka on edennyt melkoisin harppauksin. Kun valmistuivat vuonna 1957, tehoelektronikka oli tuntematon käsite", hän muistelee.

Leevi Tolvanen täyttää 60 vuotta 7. tammikuuta. Merkkipäiväänsä hän viettää hiihtäen. Eläkepäivät sähkösuunnittelun päällikön toimesta alkavat maaliskuun alussa.

"Sähkötekniikka on edennyt melkoisin harppauksin. Kun valmistuivat vuonna 1957, tehoelektronikka oli tuntematon käsite", Leevi Tolvanen muistelee.

Eläkepäiviä varten hän on tehnyt remonttia kesämökillä, jossa on tarkoitus viettää aikaa. Samalla Leevi Tolvanen aikoo palauttaa mieleen kalastusta ja muita harrastuksia, jotka ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

ajatus, että kerättäisiin kaikki ylimääräinen paperi pois ja vietäisiin takaisin metsään ja nostettaisiin lopulta kauniit puut pystyyn...Eipä silti, eivät arvostelijatkaan tainneet tätä jekkua huomata!"

Metsätyö on tuurille tuttua

Tästä kieltämättä hyvin kutkutavasta teemasta innostuneena jäämme vielä hetkeksi pohtimaan, miksi kirjallisuudessa on varsin paljon kuvauksia metsätyöstä, muttei juuri lainkaan tehdastyöstä. Paperi- ja sellutehtaisiin liittyviä romaaneja on suomalaisessa kirjallisuudessa yhden käden sormien verran.

"Ymmärrän hyvin, ettei raskaan päivätyön jälkeen ole kovinkaan suuria haluja ottaa kynää käteen. Tiedän sen omastakin kokemuksesta. Metsä- ja uittopuolen kertomukset ja romaanit ovat sitä vastoin sellaisten ihmisten tekemiä,

"Ne 12 vuotta, jotka sain kaikkiaan olla teollisuudessa, ovat minulle kirjallijantyön kannalta kuin lottovoitto."

jotka ovat työn itse omakohtaisesti kokeneet, mutta päässeet sieltä jossakin vaiheessa pois. Ajatellaan nyt vaikka Haanpäättä, Huovista ja Päättaloakin, kukaan heistä ei ole metsähommiin liittyviä tekstejään työn ohessa kirjoittanut."

"Metsätyöstä ja kaikesta siihen liittyvästä on ehkä myös helpompaa kirjoittaa. Itsekin olen niissä hommissa koulupoikana ollut ja Schumannin leimaa propsin päähän monta kertaa lyönyt. Tarkemmin ajateltuna ketju on minulle varsin tuttu. Puun kaadossa en ole ollut, mutta siitä eteenpäin työvaiheet ovat tuttuja. Olen ollut kuorimassa, pistämässä runkoja risti-koille ja vesille, uittamassa, käsittelemässä puita kuorimolla ja sel-lutehtaassa sekä työskennellyt paperitehtaassa ja erilaisissa kirjapainoissa. Ja onhan tässä muutama käsikirjoituskin tullut tehdyksi..."

Tekninen kehitys edistänyt työsuojelua

■ Parikymmenen viime vuoden aikana tapahtunut tekninen kehitys on työsuojelupäällikkö Pentti Pasanen mukaan vaikuttanut merkittävästi työsuojeluun.

"Eniten turvallisuus on parantunut pituusleikkureilla ja kuorimolla. Pituusleikkurin suojaustekniikka on kehitetty niin, että ajon aikana rullaa ei pääse eikä tarvitse päästä taputtelemaan käsin. Turmia tosin tapahtuu, kun rullia irroitetaan toisistaan kiilan ja lekan tai kapulan avulla. Kuorimolla taas käyttöhenkilöstön ei tarvitse enää käsitellä painavia puita käsin. Esimerkiksi vanhalla sulfittitehtaalla puut purettiin käsin junanvaunuista, mikä oli hyvin rankkaa hommaa", Pasanen kertoo.

Sellu- ja paperitehtaalla on puolestaan kehitetty ennakoivia varolaitteita ja paperikoneella on mm. pään vienti automatisoitu niin, että siihen ei tarvitse puuttua käsin.

Pentti Pasanen tuli Kymille vuonna 1955 harjoittelijaksi sulfittitehtaalle. 1957-58 hän kävi teknisen koulun ja oli sen jälkeen sellutehtaan vuoromestarina vuoteen 1969 asti.

Työsuojeluteknikoksi hän siirtyi joulukuun alussa vuonna 1970.

Työsuojelullisesti merkittävä tapahtuma oli työsuojelun valvonta-

lain voimaantuleminen vuonna 1973. Laki määräsi työnantajalle velvoitteita yhteistyön järjestämiseksi henkilöstön kanssa sekä toi mukanaan työsuojeluvaltuudet. Kymille heitä tuli neljä: kaksi työntekijöiden ja kaksi toimihenkilöiden edustajaa.

"Suurissa yrityksissä laki ei merkinnyt mitään dramaattista muutosta. Kymillä työsuojeluun oli kiinnitetty huomiota jo pitkään. Ensimmäinen työsuojeluteknikko oli Margit Borg-Sundman vuosina 1930-36. Laki luonnollisestikin terävöitti toimintaa työsuojeluvaltuutettujen ansiosta", Pasanen muistelee.

Yhteistyö työsuojeluviranomaisen kanssa on Pasanen mukaan ollut ongelmaton. "Viranomainen on nykyisin enemmänkin neuvonantava asiantuntija. Samoin työsuojeluvaltuutettujen kanssa yhteistyö on sujunut mukavasti."

Työtaturmat ovat Kymillä vähentyneet selvästi, samoin kuin koko maassa. Henkilökohtaisten suojavarusteiden käytössä on kuitenkin parantamisen varaa. Erikoisesti kuulosuojaimia pidetään

Työpajoista saadaan Pentti Pasanen mukaan turvallisia ja viihtyisiä ottamalla työsuojelu- ja työterveysasiat huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

työsuojelupäällikön mielestä liian vähän.

"Onneksi kuuloa suojaavat nykyisin hyvät valvomot, joten melussa ei tarvitse olla pitkään. Tehtaalla on kuitenkin paikkoja, joissa voi lyhyenä aikana saada saman

meluannoksen kuin kahdeksassa tunnissa 85 dB:n melussa. Näitä ovat mm. kompressorihuoneet, imupumput ja kuorimo."

Kemiallisten aineiden kanssa tapahtuu myös turhan paljon tapaturmia jo pelkästään siitä syystä, että aineita käsiteltäessä tai korjaustyössä ei ole vedetty saappaita jalkaan tai käsiin käsiin.

Pentti Pasanen on hoitanut työsuojelupäällikön tehtäviä vuodesta 1988 lähtien. Eri projektien työsuojelupäällikkönä hän on ollut vuodesta 1975 alkaen. "Uudisprojekteissa on työsuojelu- ja työterveysasiat otettava jo suunnitteluvaiheessa huomioon. Näin saadaan työpaikoista turvallisia ja viihtyisiä."

Työsuojelun yhteistyö voitaisiin Pasanen mukaan kiteyttää seuraavasti: työnantaja luo puitteet hyvää tuotantoa varten, työnjohto vastaa laitteiden turvallisuudesta kunosta ja siitä että työtä tehdään sovituin työmenetelmin ja välinein. Työntekijän ammattitaito on korkeaa ja turvallinen, tuloksekas työskentelytapa on osa ammattitaitoa.

Pentti Pasanen siirtyy vapaalle tammikuun alussa. Aika ei tule kuitenkaan pitkäksi. "Projekteja on paljon, nikkaroin mielelläni nikkariverstaalla, kesämökillä riittää myös puuhaa ja harrastan ulkoilua."

Teksti: Reljo Virta
Kuvat: Kalus Hedenström

Kun valtiotieteilijän ja lainopin kandidaatti Mika Tiivola keväällä vuonna 1960 vallittiin Kymen Osakeyhtiön hallituksen jäseneksi, tuotettiin yhtiössä jo paljon paperia, 229 500 tonnia. Kymmene Oy:n varsinaisen yhtiökokouksen myöntäessä vuonna 1991 hallituksen pitkäaikaiselle puheenjohtajalle, ministeri Tiivolalle eron, oli valmistetun paperin määrä yli kymmenkertaisunut 2 511 000 tonniin.

■ Paperin valmistukyky kasvoi tasaisesti Tiivolan hallitustyöskentelyn aikana. Eri teollisuudenalat sen sijaan saivat 30 vuoden aikana vaihtelevia painotuksia.

"Esimerkiksi 60-luvulla oli keskustelunaiheena selluteollisuus, sulfiitin supistuminen ja siirtyminen sulfaattiin. Nämä asiat vaikuttivat ratkaisevasti myös raaka-ainehuoltoon."

"Aikaisemminhan pääasiallinen raaka-aine oli kuusi. Mitä enemmän siirryttiin sulfaattiin, tulivat kuvaan mänty ja koivu. Koivu muuttui roskapuusta tärkeäksi raaka-aineeksi. Nyt siitä, erityisesti vaneripuusta, on puutetta."

Kymiyhtiö oli mukana 60-luvun loppupuolella kehitettävässä maamme petrokemian teollisuutta.

"Yhdessä Nesteen kanssa toteutettua Pekema-hanketta pidettiin teollisuuspoliittisesti mielenkiintoisena. Kymen kloori- ja peroksidituotanto oli vähäistä ja katsottiin, että voitaisiin saada kokeumusta ja hyötyä olemalla mukana laajemminkin kemiallisessa teollisuudessa."

"Vuosien kuluessa näkyi kuitenkin selvästi se, että Nesteen keskittyminen kemianteollisuuteen oli paremmin perusteltua kuin Kymiyhtiön mukanaolo. Niinpä katsottiin aiheelliseksi purkaa tämä välivaihe yhtiön toiminnasta."

Nykyinen klooriyhteistyö Nokian kanssa sen sijaan liittyy Tiivolan mukaan raaka-aineseikkana yhtiön toimintaan. "Peroksidihan on ollut hyvä liiketoiminta kaiken aikaa ja aika luonnollinen tuotannon osa."

Kansainvälistymisen ajatus sen sijaan on elänyt Kymissä aina voimakkaasti, huomauttaa Tiivola. Star, ensimmäinen suomalaisomistuksessa ollut ulkomainen paperitehdas, hankittiin jo 30-luvulla. Koska sen tuotanto ei enää luontevasti liity yhtiön paperivalikoimaan, oli luonnollista luopua siitä.

Kanadaan perustettu Eurocan ei vastannut asetettuja odotuksia. Siellä tuli runsaasti ongelmia, joihin ei osattu varautua, myöntää Tiivola. Yksi ilmeni jo alkuvaiheessa: huomattiin, että laaja yhteisomistus ei ole hyväksi.

"Kanadassa oli myös raaka-aineen hankintaongelmia. Ei siksi,

ettei raaka-ainetta olisi ollut, vaan koska olosuhteet olivat paljon vaikeammat kuin osattiin arvioida. Sahatoimintakaan ei mennyt siten kuin olisi odotettu."

"Högforsin joutuminen aikoinaan Kymille johtui pääasiassa suuresta metsäomaisuudesta. Valimo ja konepaja tulivat mukana ikäänkuin 'ottopojan' roolissa. Kun yhtiön toimintaa kehitettiin metsäteollisuuden suuntaan, oli perusteltua luopua myös myöhemmin hankituista metalliteollisuuden osista."

Kaikki edellämäinnittujen toimintojen purkautumiset liittyivät yritystoiminnan selkiytymiseen. "Vähitellen yhtiöstä kasvoi perinteittensä mukaisesti yhä selvemmin massan ja paperin valmistamiseen keskittyvä yritys. Linja on edelleen vahvistunut, kun paperilaaduissa on menty määrätietoisesti hienopaperin suuntaan."

Kaukas ja Kymi

Ministeri Mika Tiivola muistelee toimialoja, joista on luovuttu, mutta perin pohjaisemmin hän selvittää nykymuotoisen Kymmene Oy:n syntyyn johtaneita tapahtumia.

"Kaukaan fuusioituminen Kymiin ei varmastikaan ollut vieras ajatus monellekaan, joka seurasi metsäteollisuuden kehitystä. Pohdinnat näissä asioissa aktivoituivat varsinaisesti 1980-luvun alussa. Nähtiin, että metsäteollisuudessa yleensä pitäisi päästä suurempiin yksiköihin. Osaltaan siihen vaikuttivat Euroopan yhdentymiskysymykset, Amerikan metsäteollisuuden kehitys sekä markkinoiden heijastumat."

Konkreettinen ratkaisuihin pyrkiminen vuonna 1985 oli seuraus Nordland Paperin aseman pohtimisesta.

"Yhteisyrityksen omistajien, Kymen ja Kaukaan, tuotantosuunnat olivat erilaiset. Painotuserot vaikuttivat markkinointiin ja myös Nordlandin toimintaan. Päädyimme Kymillä siihen, että pitäisi ryhtyä keskustelemaan Kaukaan kanssa Nordland Paperin tilanteesta: pitäisikö jatkaa yhteisomistusta vai muuttaa sitä, olisiko toinen halukas luopumaan ja jos olisi, minkälaisin lähtökohdin."

"Olessani kesällä 1985 käymässä Kaukaalla puhuimme Casimir Ehrnroothin kanssa erityisesti näistä asioista. Kun kumpikaan ei halunnut luopua Nordlandista, totesin, että eikö pitäisi ryhtyä tutkimaan mahdollisuutta yhdistää Kymi ja Kaukas. Se ei ollut Ehrnroothille selvästikään yllätyksellinen ajatus."

Tapaaminen käynnisti Suomen metsäteollisuuden aseman, yhtiöiden tuotantosuuntien ja strategioiden laajemminkin tutkimisen. Kaukaan ja Kymen fuusion toteuttamisessa lähdettiin liikkeelle hy-

"Työ Kymmene Oy on antanut minu-

MINISTERI MIKA TIIVOLA

vin nopeasti.

"Kymen piirissä päätettiin selvittää, kuinka paljon Kaukaan osakkeita on ostettavissa. Siten päästäisiin tilanteeseen, jossa Kymistä tulisi merkittävä Kaukaan omistaja yhteisymmärryksessä suurten osakkeenomistajien kanssa. Sen jälkeen voitaisiin edetä markkinoilla laajemmin."

Pääomistajien hyväksyminen suunnitelmalle saatiin syksyn 1985 neuvottelujen aikana. Kaikki kävi muutamassa kuukaudessa. Sitä pikkuisen viivytti se, että lokakuussa putkahti esille Helsingin Osakepankin kysymys ja sen liittäminen Suomen Yhdyspankkiin.

"Nämä kaksi asiaa kulkivat päällekkäin, mutta niillä ei ollut mitään tekemistä toistensa kanssa."

Täydensivät toisiaan

Tiivola huomauttaa, että fuusion aikainen julkisuudessakin näkyneen luonnehinta heikosti menesty-

västä Kymistä ja menestyksellisestä Kaukaasta ei ole oikea.

"Minä olen tämän kiistänyt ja todennut, että ilman Kymiä Kaukaalla ei olisi ollut mahdollisuuksia lähestulkoonkaan niihin toimenpiteisiin, joita yhteisessä yhtiössä on tehty ja päinvastoin. Yhtiöt tarvitsivat toisiaan. Fuusion myötä yhdistetyt resurssit loivat uudelle yritykselle. Näiden turvin oli turvallista ryhtyä rakentamaan yhteistä tulevaisuutta. Tässä tarkoitan sekä henkisiä että aineellisia voimavaroja."

Strömberg-fuusion taustat

Ministeri Tiivolan mukaan oli luonnollista, että jo Kaukas-fuusion yhteydessä pohdittiin Strömbergin asemaa. Hän haluaa selvittää syytä, miksi metsäteollisuusyritykseen yleensä oli liitetty sähkölaiteteollisuutta.

Ministeri Tiivola edellyttää, että paperiteollisuus myös tulevaisuudessa. "Pitää löytää uusia eteenpäin vievä työ. On sijoitettava tutkimus on meille luontainen alue eikä mikään tuo yhtä paljon nettotuloja."

"Kymi ja Tampella olivat pitkään yhdessä omistaneet Strömbergin osake-enemmistön. Sitä kautta olin pitkään myös Strömbergin hallituksen puheenjohtaja. Tampellan ajautuessa yleisen laman aikana ongelmiin 70-luvun puolivälissä se halusi vapautua omistuksestaan ja valtuutti minut käymään tätä koskevia neuvotteluja. Myytävien osakkeiden hinnaksi määriteltiin sata miljoonaa markkaa."

"Sekä valtion että valtiojohtoisen teollisuuden taholla oli sellaisia näkemyksiä, että Strömberg ei saisi joutua toisen suomalaisen yhtiön tytäryhtiöksi."

"Käännyin tällöin Suomen Pan-

OLA:

Kymen piirissä "le paljon"

Kymi ollut aina numero yksi

**Ministeri Mika Tiivola on pitkäs-
tä puheenjohtajakaudestaan
huolimatta jo käytännöllisistä
syistä jäänyt monelle yhtiöläi-
selle vieraaksi. Sitä lämpimäm-
miksi hän kuitenkin kuvaa omat
tuntemuksensa Kymmene Oy:tä
kohtaan.**

■ "Se ei ole ollut yksi yhtiö muiden joukossa, vaan päätyöni ohessa se on aina ollut numero yksi, ehdottomasti. Jo pankkiin tullessani edellytin, että saan pitää Kymmin hallituksen jäsenyyden. Muista hallituksen jäsenyksistä olin valmis keskustelemaan - niitä oli minulle juristina kertynyt. Halusin pitää Kymmin, koska minua miellytti ilmapiiri, atmosfääri, ihmiset ja toiminta yhtiössä."

"Minulla on ollut siellä hyviä ystäviä ja nyt on paljon hyviä muistoja. Olen todennäköisesti ehtinyt kiertää tehtaita ja laitoksia enemmän kuin useimmat ylempään hallinnon jäsenet. Oikeastaan olen saanut perustavat teollisuustoimintaa ja metsäteollisuutta koskevat tietoni ja oppini juuri Kymmene Oy:stä."

Hallitus huolehtinut henkilöstöasioista

Ministeri Tiivola muistuttaa, että henkilöstöasiat ovat hallituksessa

aina hyvin perusteellisessa pohdinnassa. "Lomautus- ja irtisanomisasiat on aina käsitelty hyvin huolellisesti hallituksessa. Sinä aikana kun minä olen ollut puheenjohtajana, olen aina ollut tiukasti tietoinen, mitä henkilöstöasioissa on suunnitteilla ja mitkä ovat vaihtoehdot. On myös pohdittu, mikä on marssi- ja informaatiojärjestys näissä asioissa ja mitkä ovat henkilöstöasioiden heijastusvaikutukset ja reaktiot."

"Olen vuosikymmenien aikana tavannut yhtiöläisiä paljon eri paikkakunnilla. Olen voinut osallistua moneen tilaisuuteen ja käytän puheenvuoroja. Kaikki yhteydet Kymmin suuntaan ja yhteistyö Kymmin piirissä ovat antaneet minulle äärettömän paljon. Olen aina tuntenut ikäänkuin tulleen tuttuun myönteiseen ympäristöön, jossa on voinut käydä avointa keskustelua. Olen antanut arvoa niille tiedoille ja asioille, joita siellä olen kuullut sekä ihmisille, joita olen tavannut. Mielestäni ilmapiiri ja tunnelma on aina ollut myönteinen. Se on ollut minulle äärettömän tärkeää."

"Haluan tässä yhteydessä tervehtiä kaikkia yhtiöläisiä ja lehden lukijoita ja heidän perheitään sekä toivottaa joulurauhaa."

ten suurten suomalaisyritysten johdon välillä. Haluttiin selvittää voidaanko Strömberg pitää suomalaisessa omistuksessa."

"Näissä keskusteluissa muistutin siitä, että kun aikoinaan olin tarjonnut Strömbergin osakkeita sekä valtiolle että yksityiselle teollisuudelle, niin asia ei ollut kiinnostanut. Tämän johdosta pidin syntynyttä kohua aivan turhana."

Ministeri Tiivola kritikoitiin näin ikään julkisuuteen syntynyttä vaikutelmaa, jonka mukaan Strömberg alkoi kannattaa vasta sitten kun ABB otti sen.

"Strömberg sai välittömästi ABB:n koko ulkomaisen markkinointiorganisaation käyttöönsä sen jälkeen kun ASEA myös siirsi eräitä valmistuksen osia Suomeen. Täällä oli valmista tehokasta tuotantoa valmistaa suurempia sarjoja kuin aikaisemmin oli tehty."

"Haluan antaa korkean arvosanan Strömbergin pitkäaikaiselle toiminnalle teollisuutemme piirissä."

Schauman-fusio pikavauhdilla

Schaumaninkin liittäminen Kymiin oli Tiivolan mielestä hyvä ratkaisu. "Jälkeenpäin on selkeästi todettavissa, että se sopii hyvin kokonaisuuteen. Sitä kauttahan on Kymmene Oy:ssä voimistunut paitsi massa- myös mekaanisen metsäteollisuuden osuus, jota jo Kaukaan kautta tuli. Kaiken mestästä lankeavan puun käyttö ei Schauman-fuusiota kuitenkaan käynnistänyt."

"Sekin fusio lähti hyvin nopeasti liikkeelle. Eräs Schaumanin pääosakkeenomistajia edustava henkilö otti yhteyttä ja kertoi pääosakkaiden sopineen keskenään, että he haluavat luopua omistuksestaan. Minulta kysyttiin, olisiko pankilla tiedossa ostajia. Lupasin selvittää tilanteen nopeasti, edellyttäen, että kysymyksessä on muutaman päivän optio eikä osakkeiden huutokauppa."

"Tuolloin ei ollut Kaukas-fuusiota vielä lopullisesti tehty, mutta sovittu kylläkin. Keskusteltuani sekä Schaumanin toimitusjohtajan Gay Ehrnroothin että Casimir Ehrnroothin kanssa sovittiin, että neuvottelut vakavassa tarkoituksessa käynnistetään."

Kehityspiraatteita

Mika Tiivola kertoo, että pohdittaessa yhtiön kehittämislinoja todettiin, että pienten yksiköiden hankkiminen ja niiden kunnostaminen ei ole oikea tie. Pitää pyrkiä laajoihin, selkeisiin ratkaisuihin ja jos mahdollista, toteuttaa laitokset itse.

"Nordland Papier oli selkeä ratkaisu, se on alusta saakka omistajien itsensä toteuttama. Se on erinomainen tehdas ja Saksan johtavia alallaan sekä saanut merkittävän aseman Saksan markkinoilla."

"Nordlandin kehittämisessä on Kaukaalla jo perustamisvaiheista alkaen ollut keskeinen asema. Kymmene-yhtiön viimeiset hankinnat, Caledonian Paper Skotlannissa ja Chapelle Darblay Ranskassa tulevat varmasti osoittautumaan hyviksi. Myös näiden kautta yhtymä on merkittävä tekijä sekä Ison-Britannian että Ranskan hieno- ja sanomalehtipaperimarkkinoilla."

"Toisaalta alkuperäiseen Ranskan etablointiin kuuluva Docelles on menestynyt erittäin hyvin. Se on pieni yksikkö, joka elää omaa elämänsä edelleen historiallisella

paikallaan. Sitä on parannettu ja kohennettu, siellä on hyvä ilmapiiri ja tavoitteellinen henkilöstö. Se on esimerkki siitä, että pienikin yhtiö suotuisissa olosuhteissa saavuttaa hyviä tuloksia."

Patruuna-ajasta kansainvälisyyteen

Tiivolan 'hallitusaikana' ehti Kymillä olla neljä toimitusjohtajaa.

"Karl Erik Ekholm kuului perinteiseen vankkaan teollisuusjohtajasarjaan. Hän oli patruuna omalla tavallaan, hänellä oli suuri arvovalta, hän oli pidetty ja arvostettu, selkeä näkemyksiltään ja määrätietoinen. Hän ei koskaan ryhtynyt hankkeisiin, joissa hän näki piileviä riskejä ja oli investointien suhteen varovainen."

"Hänen politiikkansa takasi yhtiölle vakaan toiminnallisen pohjan ja sen huomattavan luotettavuuden toimittajien ja ostajien keskuudessa, mikä sillä on edelleenkin."

"Niin ikään henkilöstösuhteille on leimallista luotettavuus. Työskentelyilmapiiri on tämän vuoksi aina näkynyt hyvänä."

"Kymillä onkin ehdottoman hyvä nimi. Tässä suhteessa mitään muutosta ei ole tapahtunut. Sitä perinnettä ovat mielestäni kaikki johtajat, toimitusjohtajat ja pääjohtajat vaalineet suurella huolella."

"Kurt Swanlungin aikana 1960- ja 1970-luvuilla oli jo markkinoinninkin vuoksi etabloiduttava ulkomaille. Yhdentymiskysymykset elivät jo. Ne ovat eläneet itse asiassa koko toisen maailmansodan jälkeisen ajan."

"Piti arvioida mitä etuuksia tulee toiminnasta ulkomaille: saa kokemuksia ja impulsseja suoraan markkinoilta ja voi viedä impulssit suoraan asiakkaille. Yhtiön nimi saadaan sitä kautta laajalti yleiseen tietoon."

"On myös luonnollista, että tehdään asioita, jotka jälkeenpäin ajatellen olisi voinut tehdä toisinkin. Ei aina kaikki voi onnistua kuten odotetaan ja toivotaan. Kokonaisuutena olen kuitenkin sitä mieltä, että Kymmene Oy:ssä etabloitumiset ovat onnistuneet."

Ministeri Tiivola edellyttää, että paperiteollisuuden investoidaan Suomessa tulevaisuudessakin. "Pitää löytää uusia innovaatioita ja turvata asioita eteenpäin vievä työ. On sijoitettava tutkimus- ja kehitystyöhön. Paperiteollisuuden on meille luontainen alue, eikä mikään teollisuus ainakaan toistaiseksi tuo yhtä paljon nettotuloja."

Sanomalehtipaperin tulevaisuus kuitenkin huolestuttaa laajalti paperitehtaisiin tutustunutta Tiivolaa.

"Olen käynyt mm. Saksassa ja tutustunut sanomalehtipaperin valmistukseen siellä. He ostavat raaka-aineen, kierrätetyn paperin, lähes tehtaan portilta verrattuna meihin. Me emme täällä saa tarpeeksi kierrätyspaperia pieninä maana ja vähäisestä kulutuksestaamme johtuen. Suurella yleisöllä on harhakuvitelmiä, kun luullaan, että meilläkin jättepaperia on vaikka missä mitassa."

Kymien tuotealueet ovat Tiivolan mukaan tässä mielessä edulliset, koska tutkimuksella voidaan osoittaa, etteivät neitseellistä kuitua sisältävät valkaistut ja korkealaatuiset paperit aiheuta kaikkia niitä ongelmia, jotka sysätään niiden niskaan.

"Se, että paperin pitää olla harmaata, on osaksi myös muotioikku."

teollisuuteen investoidaan Suomessa uusia innovaatioita ja turvata asioita tutkimus- ja kehitystyöhön. Paperiteollisuuden teollisuus ainakaan toistaiseksi

kin pääjohtajan Mauno Koiviston puoleen ja kerroin, että Kymillä ei ole mitään sitä vastaan, että joku valtionyhtiö tai valtio suoraan tulee Tampellan sijasta omistajaksi Strömbergiin."

"Ehdotin Koivistolle, että Suomen Pankki voisi ostaa nämä Strömbergin osakkeet ja mainitsin, että Kymi kyllä olisi kiinnostunut osakkeista, mutta silloinen vaikea suhdanne- ja rahoitustilanne asetti esteitä."

"Koivisto ei innostunut asiasta ja ilmoitti pian minulle, että Tampella voi menetellä osakkeiden kanssa niinkuin itse haluaa. Kun olimme saaneet ostoa koskevat kielteiset vastaukset sekä yksityi-

siltä että valtionyhtiöltä, SYP rahoitti Kymiä ja Kymi osti mainitut osakkeet. Ratkaisu oli sikäli helppo, että tunsimme Kymissä Strömbergin ja sen toiminnalliset edellytykset."

Sitä, miten Strömberg jatkaisi Kymmin osana, mietittiin Tiivolan mukaan paljon. Pohdinnoissa päätettiin fuusioon. "Nyt jälkeenpäin voidaan todeta, että olisi kenties ollut parempi, jos fuusiota ei olisi tehty."

Strömberg myydään

"Kymmin ja Kaukaan yhdistymisvaiheessakin sivusimme monasti Strömbergin asemaa. Totesimme kuitenkin yhdessä Casimir Ehrnroothin kanssa, että asian selvittely olisi jätettävä myöhempään ajankohtaan."

"Pian kuitenkin Ruotsista Wallenberg-ryhmän päämies Peter Wallenberg tuli tapaamaan mi-

nua ja halusi keskustella Strömbergistä."

"Kahden viikon kuluttua puolestaan ASEA:n toimitusjohtaja Percy Barnevik soitti ja kertoi, että hän tulisi minua tapaamaan tärkeissä asioissa. Arvasin mitä asia koskee. Hänellä oli jo salkussaan hyvin pitkälle menevät kalkyyllit siitä, miten asiassa pitäisi edetä."

"Tämä yhteydenotto käynnisti konkreettiset neuvottelut Percy Barnevikin ja Casimir Ehrnroothin kesken. Neuvottelujen tuloksena syntyi mielestäni paras siinä tilanteessa ajateltavissa oleva kauppa."

Mika Tiivola kummeksuu sitä, että suomalaisyritykset osin voimakkaasti vastustivat Strömbergkauppaa.

"Kun Strömbergin myynnistä piti päättää ja saada maan hallituksen suostumus käytiin vielä keskusteluja hallituksen ja eräit-

Teksti: Reijo Virta
Kuva: Kimmo Rekimies

**Uutiskymi kertoi edellisessä numerossaan, miten Järvi-Suomi muodostaa kaakkoiseen Suomeen päin kallistuvan vesistöal-
taan. Altaan itäinen reuna on Saimaan kanavan kautta yhteydessä Suomenlahteen ja yläpuoliset vesistöt on kanavoitu pitkäksi kuljetusreitiksi.**

■ Vuoden 1993 kesällä läntinen osa allasta muotoutuu samanlaiseksi vesiteiksi Keiteleen ja Päijänteen yhdistävän kanavan valmistuessa.

Päijänteen alueella ja Kymenlaaksossa sijaitsevalle metsäteollisuudelle avautuu tällöin aikaisempaa nopeampi puuraaka-aineen uittoväylä. Uitto on kustannuksiltaan ylivoimaisesti edullisin puunkuljetusmuoto, mutta sen vaikutuksista puun laatuun ollaan eri mieltä.

Kärsiikö puu?

Uittoalan asiantuntijat ovat vakuuttaneita, että Keiteleen ja Päijänteen välisen rautatiekuljetuksen loputtua suuri osa uiton haitallisista vaikutuksista poistuu.

"On todettu, että puusepänteollisuus ei mielellään käytä puuta, jota on uitettu, koska esimerkiksi kuultovärit eivät tällöin imeydy tasaisesti. Uiton vaikutuksista muuhun teolliseen käyttöön ei sen sijaan vielä ole tehty riittäviä tutkimuksia", toteaa hankintajohtaja Pentti Solin metsähallinnosta.

"Muutokset syntyvät pääasiassa puiden odotellessa lastausta rautatievaunuun ja edelleen kuljetusta rautakanavan alapäässä. Koska kanavan käyttöönoton myötä tämä haitta poistuu, on käynnistetty tutkimus pelkän vesikuljetuksen vaikutuksista puun laatuun."

Uittopäällikkönä Kymin Uittoyhdistyksen johdossa vuoden 1992 helmikuun alussa aloittava Timo Järvelä kertoo, että Metsätehon ja Keskuslaboratorion kanssa yhteistyönä toteutettava tutkimus selvittää puolueettomasti ns. nopean uiton vaikutukset. Puun laatu tutkitaan kaatohekellä metsässä ja sen saapua tehtaalte. Koe on tarpeen, koska Keitele-Päijänne kanavan valmistuttua puu pystytään uittamaan ilman pitkiä pysähdyksiä.

"Meillä on se käsitys, että parikolme viikkoa kestävä uitto ei vaikuta millään tavalla puun ominaisuuksiin kuitupuuna. Sen sijaan puun makaaminen pitkiä aikoja tehtaen vesivarastoissa on haitallista", sanoo Järvelä.

Kuivumisen estämiseksi Uittoyhdistyksellä on käytettävissä varastopaikoilla kolme kastelulaitetta ja hinauksen apulaksena yksi.

Sekä Solin että Järvelä myöntävät, että kaatotuore puu on paras jalostettavaksi. Seuraavaksi tulee kuitenkin uittopuu. Kuivahtanut, maalla varastoitu puu mm. kuoriutuu vaikeammin ja massan vaaleus heikkenee.

Pitäisikö tehdä lisää kanavia?

Mikäli ensi kesänä tehtävä tutkimus osoittaa, että uittamalla perille toimitettu puu on ominaisuuksiltaan käytännössä samanaista kuin auto- ja rautatiepuu, jää jäljelle vielä epäily kanavoinnin yleisestä kannattavuudesta.

On nimittäin totta, että niin kauan kuin Keiteleeltä Päijänteelle ja sieltä edelleen Iitin Pyhäjärvelle ulottuvaa uittoväylää käytetään pääosin vain yhteen suuntaan, ei siitä saada täyttä hyötyä. Vasta Kymijoen kanavointi avaisi mahdollisuudet metsäteollisuuden laivakuljetuksille Eurooppaan ja vastaavasti tuotekuljetuksille keskiseen Suomeen saakka.

Koska reitin yläosa kanavoitetaan, on nyt realistista pohtia lisää kanavointejakin. Vaihtoehdot ovat Päijänteen ja Saimaan yhdistävä, Heinolan ja Ristiinan välinen ns. Mäntyharjun kanava, Kymijoen kanava sekä Suonenjoen ja Varokauden välinen Savon kanava.

Keitele-Päijänne -kanavan rakennuspäällikkö Jouni Kaisanlahti kertoo, että merenkulkuhallituksessa tehdään näiden kolmen vaihtoehdon yleissuunnitelmia, joiden pitäisi valmistua tämän vuoden aikana. Vasta tämän jälkeen käytössä ovat kunnan "eväät" lopullisen ja edullisimman vaihtoehdon valinnalle.

Kaisanlahden oma käsitys on, että nyt tavoitteena pitäisi olla Keiteleen-Päijänteen reitin liittäminen meritiien yhteyteen. "Se alkaa kiinnostaa viimeistään silloin, kun nykyinen öljytynnyrin hinta tuplaantuu. Siihen ei mene pitkää aikaa."

Uiton säilyminen ja kasvu edellyttävät monien ennakkoluulojen hävymistä

maa voidaan pitää avoinna myös talvella, estävät Viipurinlahden ahtojät kuljetukset keskitalvella. Kymijoen kanavasta päästäisiin heti avoveteen."

Uittoneuvos Olli Pesonius on

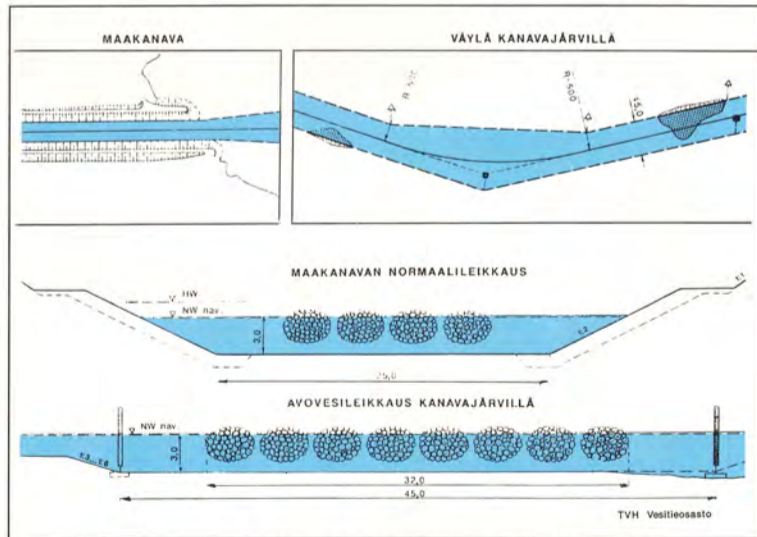
Riittävätkö määrät?

Kanavaverkoston toimivuuden lisäksi kannattavuuteen vaikuttavat luonnollisesti kuljetusmäärät ja -suoritteet. Kuljetussuorite lasketaan kuutiometreinä kuljetettua kilometriä kohden.

Uittoneuvos Olli Pesonius uskoo, että vaikka ensi vuonna uitoit mm. tuotannon supistumisesta johtuen pysyvät pieninä, lisääntyy uitto jo vuonna 1995 lähes miljoonaa kuutiometriin. Suurimman lisäyksen aiheuttaa Keitele-Päijänne -kanavan yläpuolisen uiton kasvu 500-600 000 kuutiometriin.

"Kuusta tarvitsevat sekä Päijänteen että vesistön alajuoksun teollisuuslaitokset. Parhaimmat kuusi-alueet ovat juuri kanavan yläpuolella pohjoisessa Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa. Paras kuljetusratkaisu on uitto, onhan veden tavoitettavuus yleensä parempi kuin rautatien. Kanavan ansiosta niin korjuu kuin kuljetuskin voi tapahtua tasaisemmin: uittoa voidaan jatkaa pitkälle loppusyksyyn ja aloittaa terminaalipaikoilta varhain keväällä, heti jäiden lähdettyä.

Timo Järvelä muistuttaa, että uitto on enemmän määräsidonnainen kuin muut kuljetusmuodot. Autoja käytettäessä kuljetuksen yksikkökustannukset eivät laske määrän lisääntyessä, kun taas uittossa näin tapahtuu. "Muutama 100 000 kuutiota lisää nykyisiin uittomääriin ei ole muuta kuin

Keiteleen kanavalla kalvettujen kanaavosien pohjan leveys on 25 metriä ja järvillä väylien pohjan leveys 45 metriä. Kanavissa voidaan uittaa puutavaraalauttaa, jossa on neljä nippua rinnan ja järvillä kahdeksan rinnakkaisen nipun lautaa.

"Merelle pitäisi saada yhteys, onhan Pielaveden perukoilta Kuusanlampeen piakkoin valmista vesistöä jo 440 kilometriä."

Kaisanlahti huomauttaa, että Kymijoella on yksi etu Saimaan kanavaan verrattuna: "Vaikka Sai-

samaa mieltä Kaisanlahden kanssa. "Uittoja pitäisi yhdistää. En pitäisi mahdollisena Savo-Karjalan ja Kymijoen uittoyhdistysten hallinnollista yhdistämistä. Tällä tavoin voitaisiin löytää lisää tehokkuutta ja kustannussäästöjä."

Uittoneuvos Olli Pesonius (vas:lla), Keitele-Päijänne -kanavan rakennuspäällikkö Jouni Kaisanlahti, hankintajohtaja Pentti Solin ja uittopäällikkönä ensi helmikuussa aloittava Timo Järvelä taustanaan Laukaan Kuusassa sijaitseva entinen uittoyhdistyksen työjohtajan asunto. Talo, jonka päädyssä on uittoyhdistyksen tunnus, on nykyään vuokrattu merenkulkuhallitukselle.

päätämisen ja asennekysymys yrityksissä. Sillä tavoin myös tehtaajat pääsevät osalliseksi uiton edullisuudesta."

Järvelä myöntää, että uitto edellyttää autokuljetuksia tarkempaa työjohtoa ja hyvää valvontaa johdotoportaassa.

"Uitto on sidoksissa puutavara-varantoihin. Toisaalta nyt, kun uittojen edellyttämiä varantoja ei juurikaan ole, joudutaan jatkuvasti valitsemaan kallein kuljetusmuoto."

"Kuitenkin, jos on kuljetettava esimerkiksi 20 000 kuutiometriä mahdollisimman nopeasti tehtaalle, nopein kuljetustapa on uitto oikein hoidettuna. Viikossa tavara kulkee esimerkiksi Voikkaalle mistä tahansa uittoreitin varrelta."

Pentti Solin on samaa mieltä varantojen merkityksestä. "Lama-aikana varannot ovat taloudellisista syistä hyvin pieniä. Toisaalta, kun puun myyntihalukkuus on vähentynyt, pitää puutavara ostaa yhä kauempaa. Silloin uiton kilpailukyky muihin kuljetusmuotoihin nähden paranee."

Vaihtoehdot tarpeen tulevaisuudessa

Yhden miehen, uittoneuvos Olli Pesoniuksen hellittämätön taistelu Keitele-Päijänne -kanavan rakentamiseksi on tuottanut tulosta. Rakentamiseen kuluva hieman yli 300 miljoonaa markkaa paikkaa Suomen ja Neuvostoliiton välisen kaupan epätasapainoa.

On kuljettu pitkä taival siitä, kun irtouitto 1960-luvulla lakkasi ja yli 3 000 uittossa avustanutta henkilöä menettivät kesätienestinsä. Tilalle tuli satakunta henkilöä työllistävä nippu-uitto. Voitoksi voitiin lukea myös puutavaran uittohäviön pieneminen 3-4 prosentista promilleihin.

Suurin syy irtouiton lopettamiseen oli kuorinnan siirtyminen tehtailte.

1970-luvulla uitto tehostui entisestään, kun hinaajien saatiin tutkat ja päästiin ajamaan myös öisin. Tutkalla voidaan seurata myös mm. nippulautan koossapysymistä. Nippujen hajoamista on vähentänyt aikaisempaa lujemman vaijeritehen käyttöä.

Valmistuvan kanavan käytön optimointi on uuden uittopäällikön Timo Järvelän keskeinen tavoite. Se edellyttää edellämaintujen uiton perustotuusten selvittämistä potentiaalisille uittajille.

Olli Pesoniuksen aikana rakennettiin kanava, jota ensimmäisen kerran suunniteltiin jo 110 vuotta sitten. Seuraavan kanavan rakentamiseen ei kulune yhtä pitkää aikaa. Paljon riippuu siitä, miten Kymijoen vesistön alapuolinen metsäteollisuus suhtautuu hankkeisiin. Entisestään kiristynyt kilpailu lisää eri kuljetusmahdollisuuksien välistä kilpailua. Siksi on perusteltua, että myös uitto on mukana yhtenä vaihtoehtona.

Cassia toi eucalyptusta

Cassia-niminen rahtilaiva toi marraskuun puolivälissä Haminaan 37 000 kuutiometrin eucalyptus-lastin, joka käytetään Kuusanniemen ja Kaukaan sellutehtailla.

Eucalyptusta on hankintajohtaja Pentti Solinin mukaan hankittu varmistamaan koivusellun raaka-aineen saanti, koska Neuvostoliiton puutoimitukset ovat pienentyneet huomattavasti.

Nyt saapunut erä on peräisin Argentiinasta, Argentiinan ja Uruguayn raja-alueella sijaitsevilta viljelmiltä. Puu tuotiin 2,4 metrin mittaisina pölleinä.

Lastista 7 000 kuutiota keitetään Kuusanniemen sellutehtaalla ja 30 000 kuutiota Lappeenrannassa. Kuusanniemessä eucalyptusta sekoitetaan koivuun 15-20

Eucalyptuslasti purettiin Hamiinassa marraskuun puolivälissä.

prosenttia, Lappeenrannan tehtaalla keitetään puhdasta eucal- lya eräkeitossa.

Kymillä eucalyptusta on kokeiltu aiemminkin sekä tehtaalla että tutkimuskeskuksen laboratorioissa. Sellutehtaanjohtaja Pekka Koiviston mukaan eucalyptus ei ominaisuuksiltaan poikkea paljoakaan koivusta. Se keittyy hieman koivua helpommin ja massan valkaisu onnistuu jonkin verran pienemmällä kemikaalimäärällä. Myös saanto on laboratoriotutkimusten mukaan jonkin verran parempi. Saannon määrä on Koiviston mukaan riippuvainen myös lajikkeesta.

Eucalyptuksen ja koivun sekoittaminen keskenään ei hänen mielestään ehkä ole teknisesti paras mahdollinen tapa, mutta eucalyptuksen kalleudesta johtuen talou-

dellisesti ainoa käyttökelpoinen ratkaisu.

Eucalyptusmassa on hienopa- peritehtaanjohtaja Boris Sundholmin mukaan periaatteessa hie- man parempaa kuin koivumassa. Oikein jauhettuna se on lujaa ja sen vaaleuden aleneminen proses- sissa on alhainen, samoin uutepi- toisuus. Eucalyptus myös parantaa ajettavan paperin pohjanmuodos- tusta. "Kymmin massan joukossa on kuitenkin niin vähän eucalyptusta, että massa jauhetaan ja ajetaan koivun ehdoilla. Sen takia mah- dolliset vaikutukset paperin laa- tuun jäävät vähäisiksi ja niitä on vaikea havaita."

Lisää eucalyptusta Kymille tu- lee tammikuun puolivälissä, jol- loin laiva tuo Kotkaan 35 000- 40 000 kuution lastin.

Mitä eucalyptus on?

Eucalyptus kasvaa luonnonva- raisena ainoastaan Australias- sa, Tasmaniassa sekä joillain Australian pohjoispuolella sijait- sevilla saarilla, kuten Papua Uudessa-Guineassa.

Eucalyptuslajeja tunnetaan yli 600 ja uusia tunnistetaan yhä. Puut ovat sopeutuneet erilaisiin kasvuolosuhteisiin. Pienimmät ovat matalia pensasmaisia ja monirunkoisia. Ne kasvavat enim- mäkseen kuivilla alueilla. Suurim- mat puut voivat kasvaa lähes 100 metrin korkuisiksi. Jotkut lajit kes- tävät mm. ankaria talvia ja lunta sekä kuivia ja lämpimiä kesäiä.

Eurooppalaiset tutustuivat eucalyptukseen ensimmäisen kerran vuonna 1770, kun kapteeni Cookin tutkimusretkellä mukana ollut Sir Joseph Banks löysi ensimmäi- set lajit. Puun nimi tulee kreikan sanoista "eu", joka tarkoittaa "hy- vä" ja "kalyptos", joka merkitsee "verhota". Nimen perustana on puun kukka, jonka terälehdet muodostavat kannen, joka peittää kukkaa ennen sen avautumista.

Ensimmäisenä Portugaliin

Luontaisen kasvualueensa ulko- puolelle eucalyptus siirtyi ensim-

mäisen kerran ilmeisesti nelisen- sataa vuotta sitten Portugaliin. Suuret istutukset aloitettiin Brasi- liassa tämän vuosisadan alussa ja nykyisin maassa on yli miljoonan hehtaarin eucalyptusmetsät. Kaik- kiaan eucalyptusta on istutettu yli 100 maahan.

Argentiinan Entre los Rios -maakunnassa, josta Kymille tuotu eucalyptus on lähtöisin, istutukset aloitettiin 20-luvulla, mutta laa- jemmin ne pääsivät vauhtiin vasta 60-luvulla.

Alunperin eucalyptusta istuteti- in pääasiassa tuottamaan puu- hiiltä sekä laidun- ja viljelysmai- den tuuliesteiksi ja suojavyöhyk- keiksi. Seuduilla, jotka ovat kuu- mia ympäri vuoden on maanvilje- lysadon saamiseksi suojattava vil- jelyalueet voimakkailta tuuilta. Eucalyptus sopii myös tukipaa- luiksi ja vaatimattoman sahatava- ran raaka-aineeksi. Puutavara ei ole erityisen hyvää, koska se vään- tyilee ja katkeilee helposti.

Vasta myöhemmin sellupuuksi

Sellun raaka-ainetta eucalypt- tuksesta tuli vasta myöhemmin. Nykyisin johtava sellukuidun kas- vattaja on Brasilia, jossa on kehi- tetty voimakkaasti viljelytekniik-

kaa ja kloonausta.

Sellun raaka-aineeksi käytettä- vää eucalyptusmetsää kasvatetaan metsähallinnon suunnittelupääl- likkö Jorma Pohjolan mukaan 8-14 vuotta, minkä jälkeen puut kaadetaan. Eucalyptus uusiutuu kantovesasta kolme kertaa. Sen jälkeen istutetaan uusi taimi, kos- ka juuristo vanhenee ja kantove- sasta kasvavan puun muoto ei kol- mannen kierron jälkeen enää ole hyvä.

Eucalyptus on nopeakasvuinen. Argentiinan viljelyalueilla se tuot- taa noin 25 kuutiota hehtaarille vuodessa, kun suomalainen koivu kasvaa noin 5 kuutiota. Brasilian kloonaustekniikalla tuotetut huip- pusadot nousevat jopa 75 kuuti- oon.

Monenlaista käyttöä

Eucalyptusta on myös käytetty soistuneiden ja malarian vaivaami- en alueiden kuivaamiseen. Paljon vettä käyttävä puu edistää soiden kuivumista sekä vähentää siten malariasääsken lisääntymismah- dollisuuksia.

Tunnetuimpia eucalyptustuot- teita lienee puun öljy. Eucalyptus erittää pihkaa ja eteeristä öljyä. Öljy uutetaan lehdistä ja sillä on

antiseptinen, virkistävä ja kouris- tuksia laukaiseva vaikutus. Öljyä käytetään mm. eucalyptuspastille- reiden ja reumatismivoiteiden val- mistuksessa.

Eucalyptusöljyä käytetään sekä sisäisesti että ulkoisesti ja sen höy- ryjä voidaan myös hengittää. Suu- rina määrinä nautittuna öljy on kuitenkin myrkyllistä.

FAO:n (YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön) raportin mu- kaan eucalyptuksella on kasvava merkitys päiväntasaajan läheisillä leveyspiireillä, koska useilla eucalyptuslajeilla on kyky parantaa olosuhteita puuttomilla seuduilla. Useilla alueilla eucalyptus on aut- tanut ihmisiä kohottamaan elinta- soaan tarjoamalla rakennus-, polt- to- ja maatalon käyttöpuuta.

Eucalyptuksen määrä on lisään- tynyt rajusti. Vuonna 1955 koko- naisala arvioitiin FAO:n mukaan 700 000 hehtaariksi kun se 25 vuotta myöhemmin oli kasvanut vajaaseen 4 miljoonaan hehtaariin.

FAO on myös listannut eucalyptusistutuksista johtuvia mahdolli- sia hyötyjä ja haittoja.

Hyötyjä:

+ eucalyptus tuottaa hyödyk- keitä nopeasti

- + polttopuu ja tarvikepuu voi- daan tuottaa nopeakerrolla
- + eucalyptus muodostaa hyvän suojavyöhykkeen ja nopean puusuojan
- + useat lajit tuottavat öljyä ja tanniineja
- + eucalyptus tuottaa nopeasti kuitua sellu- ja paperiteolli- suudelle
- + puu voi kasvaa monilla eri kasvupaikoilla
- + useimmat lajit eivät tarvitse suojelua laiduntavia eläimiä vastaan

Haittoja:

- kasvaessaan nopeasti euca- lyptus kuluttaa paljon pohja- vettä
- tietyissä olosuhteissa puu voi vaikuttaa maan ravinnepitoi- suuteen
- harva latvusto ei aina suojele maaperää eroosiolta
- puu ei aina tarjoa eläimistö- le sopivaa ruokaa tai elinympäristöä
- eucalyptuksen kasvattami- nen saattaa olla ristiriidassa paikallisten arvojen ja tapo- jen kanssa.

Kymin teollisuusoppilaitoksella järjestettiin 22. marraskuuta henkilöstön Talouskoulutuspäi- vä, jonka ensimmäisinä osanot- tajina olivat Kymin johdon ja henkilöstön yhteiskokouksen jä- senet.

Vastaavanlaisia Talouskoulutus- päiviä tullaan järjestämään vuo- den 1992 kevääseen mennessä kymmenen. Koulutus on tarkoi- tettu lähinnä erilaisissa luottamus- elimissä toimiville työntekijöille ja toimihenkilöille sekä osastojen

Henkilöstön talouskoulutus aloitettiin

esimiehille. Koulutustilaisuuksiin tullaan kutsumaan kaikkiaan n. 200 kymiläistä. Koulutuspäivän käytännönjärjestelyistä vastaa koulutusosasto.

Tiivistähtisen Talouspäivän ai- kana selviteltiin Suomen ja erityi- sesti Kymin Paperiteollisuus Oy:n kilpailukykyä, tulos-, tase- ja ra- hoituslaskelmia. Lopuksi tarkas- teltiin Kymin nykyistä taloudellis-

ta tilannetta ja tärkeimpiä tulos- eriä. Luennoitsijoina olivat johtaja Sakari Lahdelma ja taloushallin- topäällikkö Ari Jattu.

Henkilöstön talouskoulutuksen järjestämisestä on keskusteltu Ky- min johdon ja henkilöstön yhteis- kokouksessa. Koulutusta pidetään tarpeellisena, sillä taloudelliset termit ovat yleisesti monelle vieraita. Yrityksen taloudellisesta tu-

loksesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä kerrotaan tänä päivänä avoimesti, joten näiden talouster- minen tietäminen ja tunteminen on välttämätöntä asioiden oikein ymmärtämiseksi.

Johtaja Sakari Lahdelma painotti puheenvuorossaan erityisesti kilpailukykyyn liittyvien tekijöiden merkitystä, jota selvitettiin niin koko maan kuin Kyminkin kan-

nalta.

Kurssin muusta sisällöstä vas- tannut taloushallintopäällikkö Ari Jattu oli tyytyväinen. "Kurssin laa- jan sisällön huomioiden ryhmä jaksoi opiskella kiitettävän aktiivi- sesti." Hänen mukaansa laskenta- toimen termit on opiskeltava, jotta voi ymmärtää laskelmien sisäl- lön.

Myös kurssilaiset olivat yleisesti tyytyväisiä. Hyvänä asiana koettiin mm. se, että päivän aikana sai seurata Kymin taloudellisesta tilasta kertovia lukuja.

RISTO VENTO 50 V. "Kun hommat sujuu hyvin, on se osoitus kaikkien ammattitaidosta"

■ "Keskeiset myyntikriteerimme ovat laatu, palvelu ja hinta. Nämä pätevät joka vuosi ja päivä – ja niissä pyrimme olemaan niin hyviä kuin mahdollista", toteaa myyntipäällikkö Risto Vento, joka on ollut Kymin papereiden myyntityössä mukana 25 vuoden ajan.

Nykyisessä tehtävässään paperin markkinoinnin myyntihallinto-osastolla hän on ollut vuodesta 1988 lähtien. Vento vastaa konttoripapereiden, A4- ja A3-arkkien

tovereita. Tyytyväisenä hän toteaa näiden asioiden olevan omalla kohdallaan kunnossa.

Risto Vento laskelee, että vuodesta 1988 tämän vuoden loppuun on Kymin konttoripapereiden myyntimäärä lisääntynyt n. 65-70 prosenttia. Lisäkapasiteetin ovat mahdollistaneet arkkisalin kolmas arkkileikkuri sekä työaika-muotojen muutokset.

Tällä hetkellä paperin yleinen myyntitilanne on kuitenkin vaikea. "Kuluvan vuoden myyntitubettia emme saa toteutettua. Jokaisen myyntikonttorin tulisi huolehtia osaltaan siitä, että sille annettu myyntitavoite saavutetaan. Nyt ei kuitenkaan kauppa käy, myyntikonttoreilta ei tilauksia tule."

Risto Vennon mukaan tilauksissa eletään tällä hetkellä 'kädestä suuhun'. Taloudellisia ajo- ja leikkausohjelmia paperikoneille ja arkkileikkureille ei enää pystytä tekemään. "Kun saamme tänään tilauksen, se menee samantien paperikoneelle ja leikkureille."

Markkinoille on tullut jatkuvasti lisää uutta kapasiteettia, eikä kysyntä ole kasvanut samassa suhteessa kapasiteetin lisäyksen kanssa. Myös yleismaailmallinen lama on sotkenut monen paperinmyyjän suunnitelmat.

"Milläs muulla sitä tässä kilpailutilanteessa enää käydään kaupaa kuin myymällä vähintään yhtä alhaiseen hintaan kuin kilpailijat tai jopa alle. Se ei vain valitettavasti aina lyö leiville", Vento toteaa.

Paperin hinnat ovat yleisesti laskeneet jo parin vuoden ajan. Tehdashintojen osalta pudotusta on keskimäärin 25 prosenttia. Näin ei ole ainoastaan Kymillä, vaan tilanne on samanlainen koko maan paperiteollisuudessa.

Laatuun satsataan

Vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta Kymillä tehdään jatkuvaa papereiden laadun kehittämistyötä. "Kilpailu on kovaa ja meidän pitäisi olla aina jonkin verran parempia kuin kilpailija. Kun myymme hyvää laatua, asiakas on valmis maksamaan siitä jopa korkeamman hinnan."

Vennon mielestä paperin kulkeutumisesta valmistajalta lopulliselle käyttäjälleen voi verrata pitkään junaan. "Meitä on monta yhden tilauksen tekemisessä. Jos jossakin kohtaa sattuu virhe, näkyvät sen vaikutukset heti seuraavissa toimitusketjun tasoissa."

Hän myöntää usein hämmästelynsä kuinka vähän näitä virheitä loppujen lopuksi sattuu. "Kun hommat sujuu hyvin, se on osoitus niin tuotanto- kuin myyntihenkilökunnan ammattitaidosta."

Merkkipäiväänsä kuten jouluaankin Risto Vento viettää matkoilla.

n. 80 m². Kellarikerros auki, lämmin. Vuokratontti 1 400 m². Edullisesti. Vapautuu tarvittaessa heti. Puh. 951-19 910.

Tarvitsetko asuntovaunua? Nyt olisi myytävänä hyväkuntoinen Soliferin telivaunu Artic 5521 vm -82 lisävarusteineen. Tule katsomaan ja tee tarjous. Puh. työ 402 3650 tai kotiin 48 252.

Risto Vento: "Kilpailu on kovaa ja meidän pitäisi olla aina jonkin verran parempia kuin kilpailija."

myyntisuunnitelmien toteuttamisesta ja tuotannon suunnittelusta. Hänen apunaan työskentelee myyntisihteeri Hannele Hyökkäri.

Päämyyntilatuina ovat jo pitkään olleet Kym Copy ja Kym Copy Lux. Parin viime vuoden aikana ovat näiden rinnalle tehneet tuloaan Kym Laser Copy ja Kymex Copy. Konttoripapereita myydään eniten Ranskaan, Englantiin, Saksaan, Benelux-maihin, Suomeen ja Italiaan.

"Lyhyesti sanottuna tehtävämme on huolehtia siitä, että jokaiselle kolmelle arkkileikkurille riittää sopivasti tilauksia. Niitä ei saisi olla liikaa eikä liian vähän, vaan niiden määrän pitäisi olla tasapainossa myynti- ja tuotantotavoitteiden kanssa."

Vento kertoo työnsä olevan paljon yhteistoimintaa paitsi asiakkaiden, myyntikonttoreiden ja tuotannon niin myös Kymin muun myyntihenkilöstön kanssa.

Hän arvostaa erittäin paljon työssään viihtyvyyttä ja hyviä työ-

MYYDÄÄN

Hyväkuntoinen, musta Citroen BX 16 TRS -84. Keskuslukitus, ohjaustehostin, sävyllä, ajettu 174 000 km. Puh. 951-19 910.

Omakotitalo Kouvolassa. Rak. -63, asuinpinta-ala ja rakennusala

Teksti: Pia Lindroos

"KIITOKSEKSI JA KUNNIANOSOITUKSEKSI
SUURENMOISELLE ELÄMÄNTYÖLLE"

Veikko Talven kirjallinen tuotanto luetteloitu

Opetusneuvos Veikko Talven keskeinen tuotanto vuosilta 1936-91 on luettelon muodossa koottu yksien kansien sisään. Henkilöbibliografia, joka valmistui opetusneuvoksen, Kymin Paperiteollisuus Oy:n ja Kouvolan kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston yhteishankkeena, julkaistiin kirjastossa 25. marraskuuta. Aiemmin samana päivänä Kymenlaakson Maakuntaliitto oli nimennyt Veikko Talven vuoden 1991 kymenlaaksolaiseksi.

■ "Bibliografia on valmistunut kiitokseksi ja kunnianosoitukseksi opetusneuvos Veikko Talven suurenmoiselle elämäntyölle. Sysäyksen sen tuottamiseen antoi aika, sillä kuluvaa vuotta voidaan hyvällä syyllä kutsua Veikko Talven juhluvuodeksi. Kesällä hän ohitti 80 ikävuoden merkkipäälun itselleen ominaiseen tapaan vähin äänin ja ilman julkista huomiota. Tänä syksynä tuli lisäksi kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun Veikko Talvi uranuurtajana käynnisti suunnitelmallisen tiedotus- ja suhdetoimintatyön Kymiyhtiössä", sanoi johtaja Eero Niinikoski Kymin Paperiteollisuus Oy:stä bibliografian julkistamistilaisuudessa.

Aloite bibliografian tuottamiseksi tuli Niinikosken mukaan yhtiön sisältä, Veikko Talven entisiltä työtovereilta ja alaisilta. Kouvolan kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto antoi luettelon laatimisessa tarvittua asiantuntija-avun. Opetusneuvos Talvi valikoi itse mittavasta kokonaistuotannostaan bibliografiaan sisällytetyt 334 viitettä. Mukana on hänen kirjallista tuotantoaan sekä puheita, esitelmiä, alustuksia, radio- ja tv-ohjelmia ja lyhytelokuvia.

Kolme tapaa selata bibliografiaa

Bibliografian ensisijaisena teh-

Bibliografian julkistamisen yhteydessä opetusneuvos Veikko Talvi luovutti merkittävän osan kirjallisesta tuotannostaan maakuntakirjaston Kymenlaakso-kokoelmaan, missä se on tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käytettävissä. Talvi vastasi Kymiyhtiön tiedotus- ja suhdetoiminnasta vuosina 1951-74.

tävänä on opastaa tiedontarvisjaa löytämään lähdeaineistoa halutusta aiheesta. Veikko Talven bibliografian avulla voi tutustua paitsi hänen painettuun tuotantonsa myös arkistoonsa, jonka opetusneuvos on luovuttanut maakuntakirjaston Kymenlaakso-kokoelmaan.

Toiseksi; Veikko Talven bibliografiaa voi selata viitteellisenä "elämäkertana", läpileikkauksena hämmästyttävän uteran ja monipuolisen miehen töistä ja saavutuksista. Valtaosa Veikko Talven kirjallisesta tuotannosta on syntynyt "työn puolesta" hänen toimiessaan lehtimiehenä, työväenopiston johtajana, Kymiyhtiön tiedotuspäällikkönä, Kuusankosken Orkesterin johtajana sekä histori-

an, kansan- ja musiikkiteiden tutkijana. Mittavan elämäntyön toista sarkaa edustavat ne puheet ja esitelmät, joita hän piti Kymenlaakson Maakuntaliiton, Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson Rahaston, Kymenlaakson kesäyliopiston ja Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtajana.

Kolmanneksi; Veikko Talven bibliografia luo historiallisen katsauksen Kymenlaakson vaiheisiin yli puolen vuosisadan aikajänteellä. Viitteet kertovat mm. kuskusairaalahankkeesta, teollisuuden laajenemisesta yhtäällä ja tuotannon lopettamisesta toisaalla, kunnatuiduksista, museotoiminnan ja kulttuurielämän vilkastumisesta sekä maakunnallisen identiteetin hahmottumisesta.

Teksti: Pia Lindroos

Kuva: Reijo Virta

Arkistopäällikkö piinapenkissä

■ Vaikka Gustav Danielssonin ura Kymin arkistopäällikkönä päättyi vuoden vaihteessa, hänen punainen Volvonsa nähtäneen jatkossakin keskusarkiston edustalla. Uusia haasteita etsivä arkistoalan ammattilainen lupaa tulevaisuudessa keskittää voimansa Kuusankosken kotiseutuarkiston kohottamiseksi valtakunnan valioiden joukkoon.

Tärkeimmät taustatietonne?

Olen paljasjalkainen helsinkiläinen – ja hurri! (Kirjoita, jos uskalat!) Sittemmin olen juurtunut Kuusankoskelle enkä edes havittele poismuuttoa.

Mikä Teistä piti tulla isona?

Lehti- ja vakuutusosalalla toiminut isäni, joka oli kokenut 30-luvun maailmanlaajuisen laman seuraamukset, neuvoi minua: "Poikaseni, mitä tahansa teetkin, älä ikinä ryhdy liike-elämän palvelukseen. Lue mieluummin itsesi vaikka historian maisteriksi."

Lempiaineenne kouluai- kane?

Kielet ilman muuta. Ensimmäinen vieras kieleni oli suomi. Sen jälkeen tulivat latina, saksa ja lukiossa klassinen kreikka.

Entä englantia?

Yliopistossa historian seminaari-aiheita jaettaessa huomasin valtaosan lähdekirjallisuudestani olevan englanninkielistä. "Herra professori", minä estelin, "valitettavasti en hallitse englantia." Kadettikoulussa sotahistorian opettajana toiminut professorini oli järkähtämätön: "Kuulkaas opiskelija, tehän selitätte! Onhan teillä varaa sanakirjaan, ja muut kirjat löydätte kirjastosta. Aikaa on kaksi kuukautta. Pankaahan töpinäksi!"

Opettelemalla englannin kielen allekirjoitin väitteen, että vastukset on tehty voitettaviksi. Minua on silloin tällöin potkittu oikein kunnolla, ja se on tehnyt vain hyvää!

Miten ohjauitte arkisto- uralle?

Vastavalmistuneena maisterin "planttuna" laadin hakemiston Helsingin kaupunginhistoriaan ja toimin kaupunginarkistossa harjoittelijana. Vuonna 1960 siirryin liike-elämän palvelukseen ensin pankin sitten vakuutusyhtiön arkistonhoitajaksi. Kaikki tämä oli vain eräänlaista esivalmistelua Kymiä ja keskusarkistoa varten. Varsinaisen elämäntyöni olen suorittanut täällä.

Miltä tuntui muuttaa pää- kaupungista tehdaspaikka- kunnalle?

Muutto oli tietynasteinen kulttuurisokki. 1960-luvun lopun Kuusankoski vaikutti sisäänlämpiävältä ja vanhoilliselta. Teollisuusyhdyskunnan ylimmillä palleilla istuivat arvokkaat ja asemastaan tietoiset vanhat herrat ja heidän rouvansa. Kesti parisen vuotta ennen kuin sopeuduin paikkakunnalle ja tunsin tullessi tänne jäädäkseni.

GUNNAR WILLMANIN KIRJASSA

"Kulkee ohitse niin kovalippaiset kuin lippahattuisetkin"

Eläkkeellä olevan 75-vuotiaan hitsaajan **Gunnar Willmanin** viimeisin kolmen vuoden urakka on valmis. 236-sivuisen A4-arkille kirjoittamaansa kirjaan hän on koonnut tuokiokuvia hitsaajan työssään kokemastaan ja kuulemastaan. Willman työskenteli 43 vuotta hitsaajana Kymin metalliverstaalla. Eläkkeellä hän on ollut vuodesta 1979 lähtien.

Hän kertoo ehtineensä olla vuoden verran eläkkeellä, kun alkoi tuntua aika pitkältä. Hetket hitsipillin päässä ja työkalujen juttu tulivat mieleen pihatöissä ja yönissä. Näitä mietteitä hän alkoi tallentaa paperille, kunnes vuonna 1988 aloitti varsinaisen kirjan kirjoittamisen.

Kirjallaan hän haluaa muistaa vanhoja työkalureita, "ne kun ol paljon huumormiehii". Se on myös muisto entisen hitsaajan päivätöiden hetkistä nykypolville ja perheelle.

Kirjansa alkusanoissa hän toteaa: "Kääntämällä neljäkymmentäkolmevuotisen työaikani 'tiimalasin' ylösalaisin ja sen hiekan valussa elän muistoissani uudelleen monet hetket. Kirjoitan samalla muistiin ainakin osan työstäni, tapahtumista, kuulemistani asioista sekä jo minua paljon vanhempien työkalujen kertomisista. Siinä kulkee ohitse niin kovalippaiset kuin lippahattuisetkin, ei tunnu mitään kärkevää olevan kenelläkään. Se on tuo ikä, joka rauhoittaa ja silottaa jo elettyä aikaa."

Kova työmies

Willman on ollut kova työmies. Päivätyön lisukkeina keikkivat lukemattomat pyhäpäivä- ja joulurakat. Hänen ajatuksenaan on aina ollut, että "niin kauan kun on työtä mitä tekee, menee aika hyvin eikä erehdy minnekään muualle."

Eläkkeelle jäätyään hän on käynyt katsomassa entistä työpaikkaansa kerran. "Toivon, että pääsi-

sin vielä kerran käymään klooritehtaalla, missä olin paljon töissä."

Klooritehtaalla hän kertoo viettäneensä monet joulunsaakin. Eräänkin joulun urakan hän on kirjannut muistoihinsa näin:

"Olimme Armas, Arvo ja minä klooritehtaalla töissä. Pojilla oli ollut kloorijohdon uusiminen käynnissä, minä olin heillä hitsarina. Työ oli sujunut mukavasti, joskin pieniä vaikeuksia oli ollut matkassa. Oli tapainpäivän ilta jo pitkällä kun oli putkiseipillä tuo kloorijohdo valmis. Kasailivat jo kampeitaan pakkia. Minullakin oli jo hitsivekottimet kasalla. Juuri tuohon saumaan ennätti Pyy mestari.

— Teitit taitaa olla valmist vaksii, on niinkuin 'rutaviksi' selvät.

— Tehty on, meitil on vehkeet kasas, senkuin lähletää joulun viettoon, selosti Amme.

— Olisi vielä yksi hommeli joka pitäis tehä, tuo kolmen tuuman vesijohto pitäis korjata, se vuotaa lupruttaa.

— Kyl meitin pitäis käydä syömäs evästkin välil, sanoi Amme.

Tuohon saumaan sattui tulemaan insinööri Brommels, joka kuuli Ammen selityksen. Hän lupasi tilata klubilta voileivät, jotta ei tarvitse kotiin välillä lähteä. Kovat kaakat tulivatkin tuolta klubilta, oli kinkkua ja vihannesta, ei ollut valittamista. Työ tuli tehtyä, vaikka menikin pikkutunneille asti ja vähän ylikin."

'Bisneshommia'

Mäenpäantielle rakentamansa talon hän tunnustaa tehneensä 'bisneshommilla'. Iltaurakoita löytyi tutun kaverin firmasta reilusti.

Gunnar Willman haluaa kirjallaan muistaa vanhoja työkalureita, "ne kun ol paljon huumormiehii".

Lauantaivapaiden tultua työkeikat suuntautuivat Lappeenrantaan ja Haminaan asti.

Rauhaisien eläkepäivien joutilaisuus ei tunnu sopivan hänen suunnitelmiansa. Willman on jo miettinyt kirjoittavansa seuraavaksi niistä aikanaan tehdystä 'bisneshommista'. Kirjan arvoiseksi hän tuumii myös kokemuksensa talvi- ja jatkosodassa.

Sodan melkeissä Willman tapasi Viipurin läheltä kotoisin olevan vaimonsa. Alkujaan kirjeenvaihdosta liikkeelle lähtenyt suhde saa parin vuoden kuluttua oman merkkivuotensa, kun 50. yhteinen aviovuosi tulee täyteen.

Itse hän on syntynyt Sompasenjärven rannalla, Verkkosuo-nimisellä maatilalle.

ETY:N VARAOSAVALIOKUNTA KOKOONTUI

Varaosatietopankkia ja yhteisvarastoja kehitetään

ETY:n eli Energiataloudellisen Yhdistyksen varaosavaliokunta piti syyskokousta Kuusankoskella 20. marraskuuta. Varaosavaliokuntaan kuuluu tällä hetkellä 33 jäsenyritystä metsä- ja metalliteollisuudesta. Valiokunnan puheenjohtajana on sähkövoimapäälikkö Harri Pousi Kyminiltä.

Varsinaisen kokouksen jälkeen keskusteltiin varaosatoiminnan suuntaviivoista 90-luvulla. Luennoitsijoina olivat valmistajan ja toimittajan edustajana kehitysjohtaja Antero Ollila ABB Strömberg Service Oy:stä ja varastopäälikkö Mauri Lakka Kymin Paperiteollisuus Oy:stä käyttäjän edustajana.

Valmistajan ja käyttäjän näkemykset varaosavaroituksesta olivat samansuuntaiset. Tulevaisuuden eräänä vaihtoehtona on alueellisten varaosavaroitusten syntyminen. Tällöin aluevarasto palvelisi usean ympärillä olevan osakkeeseen tarpeita. Saavutettuna etuna olisi mm. varaosiin sitoutuneen pääoman pieneneminen tehtaan käyntivarmuuden alenematta.

Kymin osalta on käynnissä koekielu A. Ahlström Osakeyhtiön Karhulan pumpputehtaan kanssa pumppuvaraosien varastoinnista

Karhulassa.

Tällä hetkellä ETY:n varaosavaliokunnan päätehtävänä on varaosatietopankin tietoliikenteen kehittäminen. Varaosatietopankki on tiedosto, johon kootaan jäsenyrityksiltä laite- ja varaosatietoja ja joita sitten edelleen välitetään jäsenten käyttöön. Tietopankkiprojektin arvioidaan valmistuvan vuoden 1992 loppuun mennessä. Pilot- eli kokeilulaitoksena tietoliikenneyhteyksissä on toiminut Kymin Paperiteollisuus Oy.

Varaosatietopankin avulla pyritään parantamaan jäsenyritysten koneiden ja laitteistojen käyttövarmuutta. Tietopankin antamien tietojen perusteella yritys voi löytää tarvittaessa nopeasti puuttuvan varaosan jonkin toisen jäsenyrityksen varastosta. Tämän ansiosta varaosavaraostoon sidottu pääomaa pienenee, koska yrityksen ei tarvitse itse varastoida kaikkea.

Varaosatietopankki mahdollistaa varaosan nopean löytymisen oman laitoksen ulkopuolelta pienentäen siten seisokkiaikaa. Tietopankkitoiminnassa on mukana myös laitevalmistajia.

Varaosatietopankin kehittämiprojektin rahoittavat Puolustustaloudellinen Suunnittelukunta, ETY ja jäsenyritykset.

Kellokosken rahastosta apurahoja seitsemälle

Suomen Kulttuurirahaston Kyminlaakson rahasto jakoi tämänvuotiset apurahansa 8.12. Rahaston yhteydessä toimivasta Heikki Kellokosken rahastosta, josta myönnetään stipendejä ulkomaankaupan opiskelua varten, jaettiin tällä kertaa 35 000 markkaa kaikkiaan seitsemälle hakijalle.

Apurahan saajat olivat: lehtori Marjatta Pasanen idänkaupan uuden lukemiston laatimista varten, opiskelija Mika Malin opintojen rahoitukseen, opiskelija Hanta Rantavuo taloustieteiden

opiskelua ja pro gradu -tutkielmaa varten, opiskelija Anu Santapukki kansainvälisen kaupan ja hallinnon opintojen loppuunsaattamiseen, opiskelija Paula Savinen pakolliseen ulkomaanjaksoon kauppatieteiden opiskelussa, opiskelija Elina Siitonen uusiopaperin kansainvälistä markkinointia Suomessa ja Yhdysvalloissa selvittävään tutkimukseen sekä Kouvolan liikelatouden ja ulkomaankaupan instituutti oppilaiden saksan kielen opiskelua varten.

Mitä Kymin arkistopäälikkyys on ammatillisesti antanut?

Virkaveljeni varoittelivat, että syrjäseudulle muuttaessani piilottaisin kynttiläni vakan alle. Tällaisia vanhoja ruukkiyhdyksuntia ja suurteollisuuden syntyä ei kuitenkaan pitäisi erehtyä aliarviomaan. Yhtiö on kautta aikojen pyrkinyt luomaan ja kehittämään kansainvälisiä yhteyksiään. Myös minulla on ollut mahdollisuus kehittää itseäni osallistumalla alan kongresseihin ja tapaamalla ulkomaisia kollegoitan, joilta olen saanut paljon arvokkaita neuvoja ja virikkeitä.

Mistä saavutuksestanne olette ylpeä?

Kymin keskusarkiston luominen ja järjestäminen on ollut mielenkiintoinen ja haasteellinen tehtävä. Erityisen iloinen olen ollut voidessani tehdä PR-työtä keskusarkistolle, yhtiölle, Kuusankoskelle ja Suomelle — tässä järjestyksessä.

Entä minkä ominaisuuden haluaisitte itsellenne?

Enemmän suvaitsevaisuutta. Pyrkisin ymmärtämään, että toisetkin

ihmiset, tarkastellessaan asioita omasta näkökulmastaan, saattavat olla oikeassa. Heidän sytensä ja vaikuttimensa ymmärtäminen ei kuitenkaan aina merkitse luopumista omista näkemyksistäni.

Harrastukseenne?

Ei liene mikään salaisuus paikkakunnalla, että olen piintynyt vanhapoika ja yksineläjä. Rakkaimpia harrastuksiani on ruoanlaitto itselleni ja ystäväilleni.

Jo vuosia olen määrätietoisesti kerännyt reseptejä, kokeillut itse ja neuvotellut alan ammattilaisten mm. Koskelan emännän kanssa valmistusmenetelmistä. Jos ruokavieraani yrittää tunkea keittiöön auttamaan, käännytän hänet heti ovelta.

Tulevaisuuden suunnitelmanne?

Toivon, että Kymin keskusarkiston suojissa toimintansa aloittanut Kuusankosken kotiseutuarkisto kohoaisi Suomen parhaiden joukkoon. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi olen valmis tekemään työtä, työtä ja työtä. Toimettomana eläminen on minulle kauhistus.

"Elämäni suurimpia nautintoja oli esiintyä Lucia-neitona Virkamiesklubin pikkujouluissa. Tuljotin koko ajan kynttilääni, etten olisi porskahnut nauruun."

Monipuolinen arkistomies

Fil.maist. Gustav Danielsson tuli yhtiön palvelukseen arkistopäälikköksi vuonna 1968 tehtävään Kymin keskusarkiston kokoaminen ja järjestäminen. 1970-luvun alun 2 400 hyllymetristä keskusarkisto on laajentunut 3 600 hyllymetriin. Vuonna 1990 keskusarkisto sai suojiansa Kuusankosken kaupungin ja Kymin yhteishankkeen perustaman kotiseutuarkiston, jonka vetäjänä Gustav Danielsson toimii.

Arkistopäälikkö on työskennellyt yhtiön arkistotoimen kehittämiseksi mm. järjestämällä asiakirjahallintoa ja arkistoinnin rationalisointia käsitteleviä kursseja. Lisäksi hän on käänttänyt englanniksi yhtiön vuosikertomuksia sekä ulkomaisten

asiakaslehtien artikkeleita.

Gustav Danielsson on toiminut Kuusankoskella Työväenopiston johtokunnan jäsenenä ja hänen meneillään oleva varapuheenjohtajakautensa jatkuu vuoden 1992 loppuun. Kirjastolautakunnan varajäsenenä hän toimi yhden kauden.

Gustav Danielsson on valtakunnallisen, vuonna 1960 toimintansa aloittaneen Liikearkistoyhdistyksen perustava jäsen. Yhdistyksen hallitukseen hän on kuulunut vuodesta 1970 ja kunniajäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1991.

Vuonna 1988 Gustav Danielsson valittiin IRMC:n (International Records Management Council) Euroopan varapresidentiksi, missä tehtävässä hän jatkaa myös kaksivuotiskaudella 1990-92. Gustav Danielsson kuuluu myös muihin arkistotalan kansainvälisiin yhdistyksiin ja on usein osallistunut kongresseihin ulkomailla.

Työterveyshoitajille omat, selkeät toimialueet

Kymin työterveyskeskuksen työterveyshoitajien työnjakoa on tarkistettu ja uudistettu. Kuusanniemen, Kymintehtaan ja Voikkaan tehdasalueille samoin kuin työterveyspalveluja ostaville yrityksille on nimetty omat alueelliset työterveyshoitajansa. Työterveyskeskus palvelee Kuusankoskella nykyisin n. 3 400 Kymmene Oy:n palveluksessa olevaa sekä n. 1 000 konsernin ulkopuolista asiakasta.

Vuoden vaihteen jälkeen voimassa olevan aluejaon mukaan työterveyshoitaja hoitaa kaiken alueensa terveystarkastuksiin, työolosuhteisiin ja työsuojeluun liittyvän toiminnan lisäksi päihde-ongelmaisten hoitoonohjauksen sekä verenpaineen mittaukset ja rokotukset. Lisäksi työkykyä ylläpitävällä toiminnalla tulee olemaan merkittävä osa työterveyshoitajan työssä. Päivystysvastaanotossa toimii entiseen tapaan kaksi työterveyshoitajaa.

Äkillisesti sairastuneet ja työtapaturmapotilaat ottavat yhteyttä päivystävään hoitajaan kuten ennenkin. Muiden kuin päivystyspotilaiden toivotaan asioivan oman alueensa työterveyshoitajan kanssa tai varaavan ajan haluamalleen lääkärille.

Myös yhtiön eläkeläiset voivat entisen tavan mukaan ottaa yhteyttä päivystävään hoitajaan tai varata ajan haluamaltaan lääkäriltä. Johtava työterveyshoitaja **Anna-Liisa Metso** painottaa, että työterveyshoitajien uudella työtaajalla pyritään entisestään parantamaan asiakaspalvelua.

Työterveyskeskus on painattanut toiminnastaan kertovan esitevihkosen ja ilmoitustauluille kiinnitettävän julisteen.

Työterveyshoitaja **Arja Huovila** alueeseen kuuluvat tehdaspalvelun keskuskorjaamot sekä Kymni ja Voikkaan palokuntalaisten terveystarkastukset. Hän toimii myös päivystävänä hoitajana sekä avustaa ensiapukoulutuksessa.

Kuusanniemen tehdasalueen,

Työterveyshoitajat (takana vas.) **Leila Pohjola, Lea Mouhu, Arja Huovila, Leena Luukko** sekä (edessä vas.) **Anna-Liisa Metso ja Tuovi Valleala**.

Amican Kuusanniemen toimipisteeseen, Combitrans Oy:n, Finnish Peroxides Oy:n, Finnterminals Oy:n ja SYP:in omana työterveyshoitajana on **Leena Luukko**.

Lea Mouhu toimii päivystävänä työterveyshoitajana. Hänen tehtäviinsä kuuluu myös röntgenkuvien ottaminen.

Työterveyshoitaja **Leila Pohjolan** alueena säilyy Voikkaan tehdasalue sekä Amican Voikkaan toimipiste. Hän hoitaa Voikkaalla myös päivystysvastaanoton.

Kymintehtaan tehdasalue, A. Ahlström Osakeyhtiö, Amican Kymni puolen toimipisteet, Finnish Chemicals Oy ja Strömberg Services Oy kuuluvat työterveyshoitaja **Tuovi Vallealan** alueeseen.

Tehdaspuu Oy:n henkilökunnan omana hoitajana toimii johtava työterveyshoitaja **Anna-Liisa Metso**. Terveystarkastuksen tehtävien lisäksi hän vastaa hallinnollisista ja terveydenhuollon kehittämisen liittyvistä tehtävistä työterveyskeskuksessa sekä ensiapukoulutuksesta. Häneen voi ottaa yhteyttä myös muussa työterveyshuoltoon liittyvässä koulutuksessa.

Soittamalla vältyt turhalta odotukselta

Päivystysvastaanotto on tarkoitettu äkillisesti sairastuneille ja työtapaturmapotilaille, kun tarvitaan lääkärin tai hoitajan apua juuri sinä päivänä.

"Päivystävän hoitajan vastaanotolle ei tarvitse varata aikaa. Toivomme kuitenkin, että asiakas jos mahdollista soittaisi ensi saapumistaan. Näin hän voi välttyä turhan pitkältä odotukselta", selvittävät päivystävät työterveyshoitajat **Lea Mouhu** ja **Arja Huovila**.

"Soittaminen olisi tärkeää, sillä jo puhelinkeskustelun perusteella voimme tarvittaessa lähettää potilaan laboratoriotutkimuksiin ja varata ajan päivystävälle lääkärille."

Arja Huovila ja **Lea Mouhu** kertovat, että päivystysvastaanottoon kannattaa ottaa yhteyttä heti aamusta mahdollisten toimenpiteiden ja lisätutkimusten suorittamiseksi sekä ajanvarauksen varmistamiseksi päivystävältä lääkäriltä.

Lisäksi he muistuttavat, että henkilön on itse välittömästi ilmoitettava sairasloman alkamisesta työosastolleen.

25. marraskuuta alkaneella trukkikurssilla aloitti opiskelunsa järjestyksessään 1000:nneen trukinkuljettaja. Tämä merkkiluku osui Kuusanniemen sellutehtaan kuitulinjalla varamiehenä työskentelevän **Ismo Salmisen** kohdalle. Hän kuten moni muukin kurssilainen oli ensi kertaa tekemisissä trukin kanssa.

Kaikki nyt kurssinsa aloittaneet 10 henkilöä ovat tehtaan omaa väkeä. He työskentelevät eri osastoilla varahenkilöstönä, jonka yhtenä tehtävänä on trukkikuljetukset.

Trukkikurssi kestää yhden viikon. Siihen sisältyy 16 tuntia teoriaa ja 20 tuntia ajoharjoittelua.

Trukkikurssilla 1000. oppilaan raja ohitettiin

Ajoharjoittelussa opettajina toimivat kokeneet työnopastuskoulutuksen saaneet trukinkuljettajat.

Kymin kuljetusosaston järjestämän trukkikoulutuksen perinteet ovat pitkät. Koulutuksen tarpeellisuuteen kiinnitti ensimmäisenä huomiota aikanaan kuljetusosastolla työskennellyt ja myöhemmin Kuusankosken tehtaiden johtajaksi nimitetty dipl.ins. **Olo A Hixen**. Hänen aloitteestaan järjestel-

mällistä trukkikoulutusta on Kymni kuljetusosastolla annettu vuodesta 1957 lähtien. Tällä hetkellä trukkikoulutuksesta vastaa koulutusteknikko **Martti Pigg**, jota ennen tehtävää hoitivat teknikko **Matti Rämä** ja insinööri **Viktor Lintunen**.

Trukkikoulutusta annetaan nykyisin tarpeen mukaan 2-3 kertaa vuodessa. Vuosittain koulutettavien määrä on 30-50 henkilöä.

ELÄKKEELLE

Kymin Paperiteollisuus Oy
Kymin paperitehdas
Arkkisalin varaemäntä **Lea Oksanen** (26 palveluvuotta) hienoparista.

Perustuotanto

Kirvesmies **Harry Aavaluoma** (41) rakennusosastolta, siistijä **Hilkka Parta** (23) tutkimusosastolta, sähköasentaja **Raimo Suominen** (39) automaatio-osastolta, puutarhatyöntekijä **Leila Tiilinen** (22) rakennusosastolta, huoltomiehenä **Tuovo Vänskä** (35) Kuusanniemen sellutehtaalta.

Kemian teollisuus

I-prosessinvalvoja **Erkki Paren** (27) ja osastosihteeri **Anneli Westman** (44) Finnish Peroxides Oy:stä.

KUOLLEET

Vieno Elisabeth Heino 71 v. (kuollut 6.11.) Voikkaan paperitehdas, Ranghild Irene Inkeröinen 74 v. (2.11.) Kuusanniemen sellutehdas, Kaino Toivo Kanerva 74 v. (3.11.) Ky paperi Y-osasto, Vieno Aliisa Kepsu 83 v. (19.11.) kemia, Pentti Leskinen 61 v. (7.11.) kuljetus, Paavo Heikki Savolainen 72 v. (4.11.) rakennusosasto, Unto Pellervo Viherlaiho 79 v. (21.11.) suunnittelu.

100-vuotissäätiön henkilövalinnat 1992-1993

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön erovuoroisten jäsenten ja varajäsenten tilalle vuosiksi 1992-1993 on valittu seuraavat henkilöt:

Edustajisto

Kuusankoski
Työntekijät: varsinainen jäsen **Eero Jaakkola** (henkilökohtainen varajäsen **Arto Tiihonen**), **Jaakko Lehto** (Tapani Brandtell).
Toimihenkilöt: varsinainen jäsen **Eila Tiitta** (henkilökohtainen varajäsen **Heli Salonen**), **Niilo Ukkonen** (Olavi Martikainen).

Paikalliset hallintokunnat

Kuusankoski
Työntekijät: varsinaiset jäsenet

Seppo Järvisalo ja **Markku Vanhala** sekä varajäsen **Sirkka-Liisa Huuonen**.

Toimihenkilöt: varsinaiset jäsenet **Aila Puranen** ja **Osmo Hirvonen** sekä varajäsen **Seija Ämmälähti**.

Soinlahti

Työntekijät: varsinainen jäsen **Markku Kauppinen** ja varajäsen **Irma Rönkkö**.
Toimihenkilöt: varsinainen jäsen **Marja Eskelinen** ja varajäsen **Paula Kämäräinen**.

Työnantajan edustajina jatkavat hallintokunnissa Kuusankoskella **Ilmari Lindberg** ja **Marjatta Käki** sekä Soinlahdessa **Reijo Morko** ja **Aune Lappalainen**.

Metallimiehet juhliivat

Kuusankosken metalliammattiosasto 19 vietti 85-vuotisjuhliansa 16. marraskuuta. Osasto on eräs maamme vanhimmista Metalliliiton jäsenyhdistyksistä. Jäseniä yhdistyksessä on tällä hetkellä 242, joista veteraanijäseniä 50. Valtaosa jäsenistöstä työskentelee Kymin Kuusanniemen ja Kymintehtaan alueella.

Juhlapäivänään ammattiosasto osoitti huomiota pitkän päivätyönsä tehneille veteraaneilleen ilmoittamalla uuden veteraanijaoston perustamisesta. Uuden jaoston vetäjäksi valittiin **Unto Karonen** ja jäseniksi **Toivo Hannola** ja **Alpo Jyräs**.

Eläkkeellä oleva hitsaaja **Gunnar Willman** muisti ammattiosaston merkivuotta kirjoittamallaan kirjalla, johon hän on koonnut muistoja yli 40 vuoden työssäoloajaltaan.

Osaston puheenjohtaja **Tapio Koskinen** kiitti avauspuheessaan veteraaneja toiminnastaan.

Metalliliiton tervehdyksen juhlaan toivat työehtosihteeri **Pekka**

Ylemmille toimihenkilöille oma yhdistys

Kymin Paperiteollisuus Oy:n ylemmät toimihenkilöt ovat perustaneet yhdistyksen, jonka tarkoituksena on toimia yhdessä ylempien toimihenkilöiden ja työnantajan välillä.

Kymin Ylemmät toimihenkilöt -yhdistyksen perustava kokous pidettiin marraskuun 28. päivänä Koskelassa. Kokouksessa valittiin työryhmä laatimaan yhdistyksen säännöt. Työryhmään kuuluvat kaikki ylempien toimihenkilöiden yt-edustajat sekä **Harri Jussila** ja **Eila Tiitta**. Työryhmä tekee sääntöehdotuksen seuraavaan kokoukseen, joka pidetään 15.1.1992.

Kokouksessa keskusteltiin myös työmarkkinatilanteesta.

Puranen ja työehtosihteeri Pentti Keurulainen.

Juhlakokouksen jälkeen osasto tarjosi jäsenistölleen teatteriesityksen Kuusankosken teatterissa. Sommelossa pidetyssä iltajuhlissa kuultiin **Kalevi Hartikaisen** tulkitsemana otteita **Gunnar Willmanin** kirjasta.

KIITOKSET

Lämmin kiitos merkkipäiväni muistamisesta.

Betty Puholainen

Parhaimmat kiitokset ystäville muistamisesta.

Rauni K Pulkkinen

Kiitos muistamisesta.

Leena Salminen

Lämpimät kiitokset.

Aune Kontio

Lämpimät kiitokset työtovereille ja niille, jotka muistivat minua poisilähtöni johdosta. Toivon työhilaa, hyvää joulua ja menestyksellistä uutta vuotta.

Tuovo Piira

Hugo Mullqvist seurueineen kiittää menneestä Verla-kesästä ja toivottaa Sylvian joululaulun tunnelmissa kaikille oikein rauhallista joulua ja mukavaa uutta vuotta.

Ystävät. Sydämelliset kiitokseni teille kaikille.

Paavo

MERKKIPÄIVÄT

Insinööri **Leevi Tolvanen** sähkösuunnittelusta täyttää 60 vuotta 7.1. Hän on syntynyt Rääkkylässä. Yhtiön palvelukseen Leevi Tolvanen tuli vuonna 1959. Hän on toiminut Kuusankosken kaupungin sähkölaitoksen johtokunnassa vuosina 1963-74. Kouvolan Seudun Sähkölaitoksen liittovaltuustossa hän on ollut vuosina 1975-88 ja liittohallituksen jäsenenä vuodesta 1975 lähtien. Merkkipäivänään hän on hiihtelämässä.

Myyntipäällikkö **Risto Vento** paperin markkinoinnin myyntihallinto-osastolta täyttää 50 vuotta 28.12. Matkoilla.

OSTETAAN

2 auton kesärengasta 185/14 C. Puh. 951-45 865.

Hyväkuntoinen lasten syöttötuoli. Puh. Kerttu Ring/työ 401 3304/koti 493 858.

JÄRJESTÖT

Paperiliiton Kuusankosken os. 19

Osaston syyskokouksen henkilövalinnat vuodelle 1992 ovat seuraavat. Puheenjohtajana jatkaa **Pentti Vainio**.

Toimikunnan jäsenet: varsinaiset: **Matti Ingimaa, Irma Ojala, Eero Jaakkola, Lassi Kukkola, Ilkka Haapala, Pertti Salminen, Eino Mäkinen, Kari Niemi (uusi), Lasse Hyttinen, Juhani Haapala.** Varajäsenet: **Seija Suur-Nuuja (uusi), Eero Huusko, Reijo Penttilä (uusi), Hannu Simola (uusi), Jouni Pennanen, Arto Paju, Jorma Sorsa, Pauli Gardemeister, Paavo Westman (uusi), Seppo Simpura.**

Tiedotussihteeri on **Ilmari Jokinen**, koulutus- ja kulttuurisihteeri **Arto Tiihonen**, liikuntasihteeri **Terho Kukkola (uusi)**, loma-asiamies **Erkki Mukkila**, arkistonhoitaja **Kauko Vauhkonen**, tasa-arvo- jaoston puheenjohtaja **Irma Ojala** ja nuorisosihteeri **Anja Tarkiainen**.

Paperiliiton Kuusanniemen os. 85

Työsuojeluasiamiehet vuosille 1992-93

Kuusanniemen sellutehdas: Kuorimot: **Juha-Matti Järvinen** ja **Markku Vainikka**.

Kuitulinja, lipeämö, kuivauskone, laboratorio ja jätevesilaitos: **Teuvo Konga, Toivo Konga** ja **Markku Skön**.

Rakennusosasto: **Arto Hakkarainen** ja **Juha-Pekka Jurvanen**.

Soodakattila-haihduttamo: **Keijo Kuusela** ja **Markku Ahola**.

Huolimattomuutta erämajoilla

Henkilöstöpalvelu toivoo erämajojen käyttäjien muistavan tai lukevan erämajakansien sisältämät ohjeet. Kovin usealta ne ovat unohtuneet, tai sitten on jäänyt lukeminen liian vähälle.

Paljon on jäänyt tekemättä sellaista, joka olisi ilahduttanut seuraavaa lomailijaa. Siivoustyöt on liian usein jätetty seuraavalle lomailijalle.

Jokaisen erämajaa käyttävän on ennen poislähtöään siivottava jälkensä niin ulkona kuin sisällä. Mm. tuhkat on poistettava tulipesistä riittävän usein, ja aina poislähdettäessä. Arinoita joudutaan uusimaan turhan tiheään.

Palavat jätteet on ehdottomasti poltettava. Kun näin ei ole tapahtunut, poistetaan majoilta roskasäiliöt vuoden 1992 alusta. Jokainen erämajoilla lomaileva saa avainta hakiessaan kaksi roskapussia. Hänen on palautettava ne mahdollisine roskineen Marskin-

Kehysnaulaamo: **Jorma Timonen**.

Kuusankosken Sähkömiehet os. 74

Syyskokous pidettiin 19.11.1991. Kokous oli huolestunut siitä, että nuorten on ammatillisen koulun käytyään erittäin vaikea saada työtä. Luonnollisen poistuman kautta automaattiosastoilla ei ole voosiin palkattu uutta polvea, vaan ollaan siirtämässä tehtäviä ulkopuolisille firmoille.

Puheenjohtajana 27 vuotta oleen **Olavi Simosen** seuraajaksi valittiin yksimielisesti **Juhani Littman**. Sihteeriksi valittiin **Mika Suurhamari** ja taloudenhoitajaksi **Jaakko Lehto**.

Toimikunnan jäsenet: varsinainen jäsen **Arvo Honkanen (Kari Johansson)**, **Jussi Ström (Arto Okanen)**, **Jyrki Matola (Pekka Tuomi)**, **Jukka Simpura (Esa Karhu)**, **Ari Laari (Pekka Salminen)**, **Taisto Holopainen (Rauno Luostarinen)**, **Antero Toivonen (Timo Harlin)**, **Kari Tiitinen (Tapani Brandtelli)**, **Unto Hihnala (Matti Niilola)**.

Tilintarkastajiksi valittiin **Tuure Ainikkamäki (vara Kari Palmumaa)** ja **Reijo Hölsä (Matti Karlsson)**.

Opintosihteeriksi valittiin **Rauno Luostarinen**.

Opintojaostoon kuuluvat **Hannu Heikkinen, Haron Dadu, Ari Laari, Kari Johansson**.

Vapaa-aikajaoston puheenjohtaja on **Osmo Penttilä**. Jaoston jäsenet: **Taisto Olkkonen, Veli Eklund, Kari Tiitinen** ja **Lasse Rautjärvi**.

Mökin hoitotoimikunnan puheenjohtajaksi valittiin **Ossi Laaksonen** ja jäseneksi **Jaakko Lehto, Olavi Simonen, Toivo Miettinen** ja **Hannu Heikkinen**.

TSL:n Kuusankosken opintojärjestön edustajiston varsinainen jäsen on **Rauno Luostarinen (vara**

Jyrki Matola), **Hannu Heikkinen (Haron Dadu)**.

Lappalan kalastuskunnan kokouksiin osaston edustajaksi valittiin **Tapani Brandtelli**.

Työsuojeluasiamiehet: Vo sähkökorjaamo: **Jaakko Lehto**, Vo mittarikorjaamo: **Pekka Tuomi**, Vo vesivoima: **Petri Linqvist**, Kni automaatio: **Esa Karhu**, Kni paperi: **Pekka Salminen**, Ky voima: **Hannu Heikkinen**, Ky voima päivämiehet: **Ari Pajari, Keltti: Tapio Meriluoto**.

Työsuojelutoimikuntaan valittiin **Pekka Salminen (vara Kari Tiitinen)**, **Kaukas-Voikkaa työsuojelutoimikuntaan valittiin Jaakko Lehto** ja tehdaspalvelun työsuojelujaokeeseen **Jaakko Lehto**.

Kymin Paperiteollisuus Oy:n tiedotusjaostoon varajäseneksi valittiin **Juhani Littman**.

Koulutustoimikuntaan nimettiin **Reijo Hölsä, Antero Toivonen, Kari Johansson** ja **Reijo Hasari**.

Voikkaan Metallityöväen Amm.os. 12

Voikkaan Metallityöväen Ammatiosasto nro 12:n syyskokous pidettiin Voikkaan Työskillä 6.11.1991.

Kokouksessa valittiin puheenjohtajaksi vuodeksi 1992 **Reijo Mäkinen**.

Toimikuntaan valittiin seuraavat jäsenet: **Jorma Henner, Ari Paavola, Kari Heikkilä, Hannu Väkevä, Jukka Savurinne, Antti Nurminen, Juhani Kvist, Ari Juslin.** Varalle: **Reijo Taipale, Joni Höijer, Juha Rötök, Hilja Syrjälä**.

Järjestäytymiskokouksessa valittiin vuodelle 1992: sihteeriksi **Ari Paavola**, varapuheenjohtajaksi **Juhani Kvist**, taloudenhoitajaksi **Kari Heikkilä**, vapaa-ajantoimikunnan vetäjäksi **Jorma Henner** ja opintojaoston kokoonkutsujaksi **Reijo Mäkinen**.

katu 4:n pihalla sijaitsevaan metalliseen roskasäiliöön.

Palavat roskat on poltettava lomapaikassa joko saunan uunissa tai erikseen merkityssä paikassa. Roskia ja ruuantähteitä ei saa jättää majan ympäristöön.

Erämajoilla lomaileva voi lomansa aikana mm. heitteillä polttopuita liiteriin, siivota pihapiiriä, kunnostaa ympäristöä, raivata vesakkoa (ei kuitenkaan kaataa puita).

Ennen erämajalta poistumistaan lomalainen jättää seuraavalle valmiita polttopuita niin saunalle kuin majalle, siivooa jälkensä, tyhjentää tuhkapesät, poistaa veneentapin riestään (mutta jättää tapin kuitenkin veneeseen), ottaa tyhjän kaasupullon/valopetroolikanisterin autoonsa ja palauttaa henkilöstöpalveluun, tarkistaa ja täyttää vikailmoituslomakkeen ja tekee siihen tarpeelliset merkinnät kalustopuutteista, rikotuista paikoista tai astioista.

Erämajan törkyiseksi ja siivoamatta jättänyt menettää majan käyttöoikeuden vähintään puoleksi vuodeksi. **Henkilöstöpalvelu**

Erämajan varaukset eri ajankohtina

Erämaja varataan Ky henkilöstöpalvelusta joko henkilökohtaisesti tai puhelimella 402 2294 tai 402 2290.

Ajalle 27.12.1991 - 3.4.1992 on varauksia voinut tehdä 2.12. alkaen.

Kevätkaudelle 3.4. - 29.5.1992 voi varauksen tehdä 2.3.1992 alkaen.

Kesäkaudelle 29.5. - 28.8.1992 tehdään anomukset kirjallisina huhtikuun loppuun mennessä.

Syyskauden 28.8.1992 - 1.1.1993 varauksen voi tehdä 3.8.1992 alkaen.

Verlan uudet puhelinnumerot

Verlan uudet puhelinnumerot 1.1.1992 alkaen ovat: patruunan pytinki 388 544, telekopio 388 608, väentupa 388 521.

HENKILÖUUTISET

Juhani Järvi

Kari Huovila

Kymin Paperiteollisuus Oy

Fil.maist. **Gustav Danielssonin** siirtyessä vuoden vaihteessa eläkkeelle on Kymin Paperiteollisuus Oy:n arkistopäälliköksi nimitetty 1.1.1992 alkaen hum.kand. **Juhani Järvi**, 53. Uusien tehtäviensä ohella Järvi hoitaa edelleen tiedonhakuja tietopalvelussa, missä hän on toiminut informaattikkona v. 1976 lähtien. Keskusarkiston osalta Järvi raportoi johtaja **Eero Niinikoskelle** ja tietopalvelutehtävien osalta tietopalvelun päällikkö **Tuija Löfgrenille**.

Tehdaspalvelu

Koneosaston korjaamo- ja asennuspalvelut-ryhmän esimieheksi on 1.1.1992 alkaen nimitetty teknikko **Kari Huovila**, 43. Hän vastaa korjaamopalveluiden antamista kone- ja putkistoasennuksista sekä koneis-

tuspalveluista. Tehtävässään hän vastaa koneosaston päällikkö **Ilkka Parviselle**. Huovila on toiminut aikaisemmin konekorjausmestarina ja asennusvalvojana L4-projektissa.

Paperin markkinointi

Teknisessä myynnissä tapahtuneiden organisaatiomuutosten vuoksi on merkonomi **Tuija Lappalainen** 1.11.1991 siirtynyt kotimaan ja pohjoismaiden myynnistä sihteeriksi tekniseen myyntiin. Teknisen palvelun sihteerit **Inger Hagström** ja **Päivi Pienimäki** jatkavat sihteerinä teknisessä myynnissä.

Myyntijohtaja **Peter Ahlbomin** sihteerinä **Teija Puustinen** on 4.11.1991 palannut äitiyslomalta. Hän hoitaa Ahlbomin sihteerin tehtävien lisäksi apulaisjohtaja **Kai Segerstählin** sihteerin tehtäviä.

Avustuskassa tiedottaa

Avustuskassan toimiston aukioloaika muuttuu

Avustuskassan toimisto on 2.1.1992 lähtien auki asiakaspalvelua varten arkisin ma-pe klo 11-16.

Torstai-illan klo 16-17 aukioloaikakokeilu lopetetaan tämän vuoden lopussa.

Varsinainen kassankokous

Kuusankosken tehtaitten Avustuskassan varsinainen kassankokous pidettiin torstaina 28.11.1991 klo 18 Voikkaan seuratalossa. Kokouksen puheenjohtajana toimi **Leo Perätalo**. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet **Juhani Littman, Teuvo Pöytä, Heikki Silvonen** ja **Markku Vanhala** valittiin yksimielisesti uudelleen. Valittujen toimikausi on 1992-94.

Tilintarkastajiksi valittiin uudelleen **Tuure Ainikkamäki** ja **Oiva Rautjärvi**. Työnantajien edustajaksi kassan hallitukseen oli yhtiö nimennyt uudelleen **Eero Miettisen** ja varalle **Jorma Virtasen**. Yhtiön nimeämänä tilintarkastajana toimii edelleen **Vilho Suojalehto** ja varalla **Olavi Sommarberg**.

Eläkeläisten hautausavustus päätettiin säilyttää ennallaan eli 1 250 markkana.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi käsiteltiin hallituksen esitykset sääntöjen muuttamiseksi. Muutosesitykset koskivat itsemaksavia jäseniä koskevien sääntöjen ottamista kassan sääntöihin, fyysikaalisen hoidon korvaus-

perusteiden alentamista sairausvakuutustaksan tasolle ja harkintaohjeiden sisällyttämistä sidosten, laitteiden ja apuvälineiden korvaamiseen. Muutosesitykset hyväksyttiin esitetyssä muodossa voimaanastuviksi 1.4.1992 lähtien edellyttäen, että sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa ne.

Korvaustilastoja

Kassan kokonaiskorvaukset tammilokakuun ajalta olivat yhteensä 13,6 milj. mk. Svl-korvausten osuus kokonaiskorvauksista oli 9,6 milj. mk ja lisäetuuskorvausten 4 milj. mk. Kokonaiskorvaukset nousivat edellisen vuoden vastaaviin arvoihin verrattuna noin 2,5 milj. mk eli 22 prosenttia.

Lisäetuuskorvauksissa nousu oli yli 0,5 milj. mk eli 15,3 prosenttia. Päivä-äitiys-isyyshuolopaidat ja erityishoitorahaetuksia maksettiin n. 8,2 milj. mk. Sairaanhoidonkorvausten osuus kokonaiskorvauksista oli 5,4 milj. mk, joka jakautui siten, että svl-korvaukset olivat 1,8 milj. mk ja lisäetudet 3,6 milj. mk.

Jäsenmäärä

Kassan jäsenmäärä oli 30.9.1991 3147 jäsentä, joista eläkeläisjäseniä oli 522.

KERHOT

Perheenemäntäkerho 2

Perheenemäntäkerho 2 kokoontuu ammattikoululla 9.1.1992 klo 17.30. Puheenjohtaja.

51 VSK · NRO 12/1991

UUTISKYMI

KYMIN PAPERITEOLLISUUS OY:N JULKAISU

Toimitus: Kymin Paperiteollisuus Oy, tiedotus ja markkinointipalvelu, 45700 KUUSANKOSKI. Puh. vaihde (951) 4021, teleksi 52211 kymco sf, telekopio (951) 402 2186. MEMO-tunnus KYTIED. ■ Päätoimittaja: **Reijo Virta**, puh. (951) 402 2168, toimitussihteeri: **Kimmo Reki-mies**, puh. (951) 402 2169, toimittaja: **Irma Niemi**, puh. (951) 402 2173, valokuvaaja: **Tuomo Pitkänen**, puh. (951) 45 068. ■ Osoitteenmuutokset: **Terttu Niilo-Rämä**, puh. (951) 402 2167. ■ Kirjapaino: **Kouvolan Painotalo Oy, Katajaharjuntie, 45700 KUUSANKOSKI**. Puh. vaihde (951) 284 31. ■ Paperi: **Griffin Kymexcote 115 g/m² (100-prosenttisesti kierrätyskelpoinen)**. ■ ISSN 0358-416X. ■ Lehden seuraava numero ilmestyy 31.1. Lehteen tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa viimeistään 15.1. klo 16.00.

KYMIN PAPERITEOLLISUUS KYMMENE

ESPANJASSA

joululahjat annetaan vasta tammikuussa

■ Kymin Paperiteollisuus Oy toimittaa Espanjaan nykyään noin 20 000 tonnia paperia. Ison määrän markkinointi edellyttää monia liikeyhteyksiä ja liiketuttavuuksia. Tämä 40 miljoonan asukkaan maa tulee ensi vuonna tutuksi mm. maailmannäyttelyn ja kesäolympialaisten järjestäjänä.

Mutta tunnemmeko lainkaan maan perinteitä, esimerkiksi joulunviettopaikoja? Tuskin. Utiskymi kysyi joulun ja uuden vuoden viettotavoista Espanjan myyntiyhtiössä Kymmene Paperissa hienopaperin myyntijohtajana toimivalta Ignacio Gomez Gordonilta.

"Espanjassa ei jouluaatto eli 24. joulukuuta ole samantyyppinen juhla kuin Suomessa. Tuolloin meillä järjestetään suvun keskuudessa juhlat päivälliset, mutta lahjoja emme anna." Joulupäivällinen aloitetaan usein kalaruoalla, pääruoaksi on lammasta tai muuta lihaa. Jälkiruoaksi on espanjalaista nougatia sekä laaja valikoima jälkiruokia. Koska Espanja on iso maa, jouluruokaperinteitä on maakunnissa monenlaisia.

Kuten Suomessa, joulun lähestymisen huomaava Espanjassakin jo marras-joulukuun vaihteessa, jolloin kaupungeissa pystytetään joulutavaroita myyviä kojuja ja kauppoihin ilmestyy koristeita ym. Erittäin kaupataan Betlehemin tapahtumia kuvaavia esineitä kuten seimiä, lampaita, kameleita ja itämaan tietäjiä.

"Nykyään Espanjassa tunnetaan myös joulupukki, mutta minun lapsuudessani puhuttiin vain Melchiorista, Balthasarista ja Gasparista, kolmesta itämaan tietäjästä", kertoo Ignacio.

"Lapsille kerrotaan, miten itä-

Ignacio Gomez Gordon

maan tietäjät toivat tammikuun 6. päivänä Jeesus-lapselle lahjoja. Siksi myös lapsille annetaan lahjoja vasta tällöin eikä jouluaattona."

"Edellisenä iltana ennen nukkumaanmenoa laitetaan ruokaa ja vettä itämaan tietäjille ja heidän kameleilleen. Kaikki uskovat, että janoiset kameelit juovat yön aikana veden sekä syövät mm. tarjolle

asetetut porkkanat. Väsyneet tietäjät puolestaan nauttivat ruoan ja kakun. Palkkioksi lapset löytävät seuraavana päivänä kengistään lahjoja."

Jouluaatto vietetään yleensä perheen keskuudessa, mutta uusi vuosi otetaan usein vastaan ravintolassa. Mikäli vuoden vaihtumista kuitenkin juhlietaan kotioissa,

on tapana, että perheenäiti ennen kahtatoista jakaa jokaiselle uuden vuoden illalliselle osallistujalle 12 grape-lohkoa.

"Kun sitten kuullaan kirkonkellon lyövän, syödään jokaisen kumahduksen kuulussa yksi grape-lohko. Syömistä ei saa lopettaa ennen kuin viimeinen lyönti on kaikkunut."

Puunjalostajateekkarit tutustuivat alaansa Eestissä

■ Kuusankoskelainen teekkarisaara Saara Torppa vieraili Teknillisen Korkeakoulun Puunjalostajakillan mukana marraskuussa Eestissä tutustumassa sikäläiseen alan teollisuuteen. Kiltalaiset vastaanotti Eestissä Tallinnan Polyteknillisen Yliopiston Puidutöötlemisen Kaateerin opiskelijaryhmä eli paikalliset puunjalostajat. Suomalaisen puunjalostajakillan ja tallinalaishenkilöiden välillä on opiskelijavaihtoa ollut ennenkin.

Seuraavassa Saara Torpan huomioita Eestin metsäteollisuuden tiimoilta.

»Puunjalostustekniikkaa opiskelee Tallinnan Polyteknillisessä Yliopistossa vain alle sata nuorta, yhteensä opiskelijoita on noin 5 500. Vasta kahden vuoden ajan on oppiainekseen voinut valita kemiallisen puunjalostuksen, ennen alan koulutusta annettiin ainoastaan Leningradissa.

Isännistämme suurin osa opiskeli mekaanista puunjalostusta. Suomessa vuosittain aloittavista puunjalostuksen opiskelijoista noin 30 prosenttia on tyttöjä. Tallinnassa ennätys on kymmenen prosenttia.

Eestissä on yhteensä kolme sellu/paperitehdasta. Vierailukohdeemme Kehra tselluloosi- ja paperikombinaat sijaitsee noin 40 kilometriä Tallinnasta etelään.

Vuonna 1938 käyntiin lähtenyt tehdas tuottaa sulfaattiselluloosaa männystä ja jalostaa sen edelleen säkki-, kääre- ja narupaperiksi.

Puu Kehraan tuodaan pääasiallisesti Venäjältä. Puunsaanti on viime aikoina vaikeutunut ja tämä on rajoittanut kombinaatin vuosittaisen kokonaistuotannon 48 000 tonniin, vaikka tuotantokyky muuten olisi 55 000 tonnia vuodessa.

Puu haketetaan kuorimatta. Neljässä eräkeittimessä valmistettu sellu, jonka saanto on vain noin 40 prosenttia, pestään ja pumpataan yksivaiheisen lajittelun ja jauhatuksen kautta paperikoneelle. Valkaisemattomasta selluloosasta tehdään kolmella Saksasta sotakorvauksina saadulla paperikoneella pääasiassa säkki- ja käärepaperia.

Vanhat paperikoneet ovat hitaita. Noin 200 metrin minuuttinopeudella ajavat koneet tuottavat paperia noin 35 000 tonnia vuodessa. Suurin osa tuotetusta paperista leikataan ja liimataan säkeiksi omalla tehtaalla.

Suurin osa tuotannosta viedään Neuvostoliittoon tai Venäjälle. Vain viisi prosenttia jää käytettäväksi Eestissä. Toistaiseksi paperin ja säkkinen laatu on siksi alhainen, ettei tuotteita voi markkinoida länsimaihin.

Kombinaatin jätevedet puhdistetaan biologisessa puhdistamossa, savukaasupesureita ei toistaiseksi ole.

Kehraa katsotaan luottavaisesti tulevaisuuteen. Uusintaprojekteja on suunnitteilla ja erityisesti Pohjoismaat ovat osoittaneet kiinnostusta laitetuotteisiin. Muun muassa Rotary-järjestö on lähettämässä maksutonta konsulttiapua Eestiin.

A/S "Tarmeko"

Kehraa jatkettiin Tarton suuntaan tutustumaan huonekalutehdas Tarmekoon. Pääasiassa toimistokalusteita valmistava yritys jalostaa itse tuotteensa tukeista lähtien. Samalla tavalla toimii myös Isku Suomessa. Tarmeko on yhteistyössä unkarilaisen tekstiiliteollisuuden kanssa siten, että Eestissä valmistettaviin runkoihin toimitetaan kangas- ja nahkaverhoillut tyynyt Unkarista.

Huonekaluvalmistuksen pitkäikäisyyttä kehittäneellä Tarmekolla on kaikki prosessiosastot: lastulevy-, vaneri- ja viiluosastot sekä useita kokoonpano-osastoja. Käytettävissä on useita erilaisia profiloitinkoneita ja mahdollisuus myös sormijatkamiseen.

Suurin osa tehtaasta on suomalaisvalmisteisia. Tehtaassa valmistetaan myös hienoa, tark-

Eesti pähkinänkuoressa

Eestin pinta-ala on noin 45 000 neliökilometriä eli noin 15 prosenttia Suomen pinta-alasta. Metsämaan osuus on 42 prosenttia. Puusto on suomalaisen tyyppinen: pääajit ovat mänty, kuusi ja koivu. Lehtipuita on kuitenkin enemmän kuin Suomessa eli 35 prosenttia.

Väestöä Eestissä on 1,5 miljoonaa. Maassa tuotetaan paperia ja kartonkia yhteensä runsaat 100 000 tonnia. Neuvostoliittoon viedään noin 45 000 tonnia ja sieltä tuodaan lähes 70 000 tonnia. Paperin kulutus henkilöä kohden muodostuu näin ollen yllättävän suureksi eli 80 kiloksi. Lukua väärin se, että paperi, joka jalostetaan Eestissä mutta viedään muualle Neuvostoliittoon, lasketaan kulutetuksi Eestissä.

kaa käsityötä vaativaa intarsiakoristelua. Tuotannosta kymmenen prosenttia viedään länsimaihin, mm. Suomeen ja Ruotsiin. Tarmekossa on kiinnitetty ilahduttavan paljon huomiota työntekijöiden viihtyvyyteen. Työympäristö on siisti ja työturvallisuutta korostetaan.»

Peroksiditehtaan henkilöstö Finnish Peroxidesin palvelukseen

Joulukuun 11. päivänä 1991 allekirjoitettiin Oy Finnish Peroxides Ab:n uusi osakassopimus. Näin vahvistui, että Finnish Chemicals Oy tuli Kymin Paperiteollisuus Oy:n tilalle Finnish Peroxidesin osakkeenomistajaksi. Muut omistajat ovat belgialainen Solvay & Cie (25 %) ja englantilainen Laporthe plc (25 %).

Vuoden 1992 alusta peroksiditehtaalla toimiva henkilöstö sekä asiakaspalveluryhmä siirtyvät suoraan Finnish Peroxidesin palvelukseen. Lisäksi siirtyvät markkinointipäällikkö Juhani Salmi sekä Finnish Peroxidesin toimitusjohtaja Häkan Romantschuk, jotka tällä hetkellä ovat Finnish Chemicals Oy:n palveluksessa.

Finnish Peroxidesilla ei aikaisemmin ole ollut omaa henkilökuntaa. Työpanos on ostettu Kymiltä, joka on ollut peroksiditehtaan henkilöstön työnantaja.

Finnish Peroxides tulee edelleen jatkossa toimimaan yhteistyössä Finnish Chemicalsin ja myös Kymin kanssa sekä ostamaan palveluja molemmilta.

Kaukaan työterveyshuolto 100 vuotta

Kaukaan työterveyshuolto täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Vapaaehtoiselta pohjalta alkanen työterveystoiminnan rinnalle on tullut mittava työekentän keskeisten työmarkkinajärjestöjen sopimusten ja työterveyshuoltolain vaikutuksesta. Tavoitteet ja tehtävät ovat myös muuttuneet sairaanhoidosta työterveydenhuolloksi.

■ Kaukaan työterveyshuolto on maamme vanhimpia, joskin pisimpään työterveystoimintaa on yhtäjaksoisesti harjoitettu Kymin paperiteollisuus Oy:llä, jonka työterveyshuolto täytti 100 vuotta 1980.

Kaukaan työterveyshuollon hyvä taso on saavutettu panostamalla henkilökunnan määrään ja osaamiseen sekä tarkoituksenmukaisiin tiloihin ja laitteisiin. Terveystasemalla työskentelee 17 henkilöä, joista kolme on lääkäreitä, viisi työterveyshoitajaa, kolme lääkärintähtövoimistelijaa, kaksi laboratoriohoitajaa, kaksi välinehuollosta vastaavaa laitoshoitajaa ja kaksi toimistohenkilöä. Työterveyshuollon piirissä on 3 200 Kaukaan palveluksessa olevaa ja noin 1 200 eläkeläistä.

Yhtiön koko henkilöstön terveydentila on kehittynyt myönteisesti. Mm. terveystarkastuksia tehdään vuodessa noin tuhat. Myös työpaikkojen ja työolosuhteiden kehittämisen yhteistyössä on vaikuttanut niin työviihtyvyyteen kuin työperäisten sairauksien merkittävään vähenemiseen.

Kaukaan työterveydenhuolto on vienyt eteenpäin terveydenalan tutkimus- ja kehitystyötä osallistamalla eri tutkimusprojekteihin. Näistä esimerkiksi mainittakoon sepelvaltimoprojekti Helsinki Heart Study vuosina 1982-1987 ja seurantatutkimus vuonna 1988. Panostus terveydenhuollon kasvatuksen ja koulutuksen tukemiseen on ollut myös mittavaa.